RUMIAR

EL MOSAIC AGROFORESTAL A LES MUNTANYES DE PRADES

El Mosaic agroforestal a l'espai d'interès natural de Muntanyes de Prades: Resiliència davant dels grans incendis i oportunitat per a la bioeconomia local

A4. DINAMITZACIÓ DEL SECTOR SILVOPASTORAL I LA RAMADERIA EXTENSIVA: Proposta de pastura dirigida

Coordinació i redacció: PAU COSTA FOUNDATION

Gener del 2026

ÍNDEX DE CONTINGUTS

1. Context General 4
2. Objectiu global 4
3. Objectius Específics 5
4. Àmbit d'Actuació 5
5. Antecedents 6
5.1. AGFS - Ajuts a la Gestió Forestal Sostenible (Actuacions de manteniment d'àrees de baixa càrrega de combustible mitjançant el pasturatge) 6
6. Plans de pastura dirigida de les zones d'actuació 7
6.1. Tipologies forestals i valor farratger 7
6.1.1. Treballs forestals executats 9
6.2. Característiques del bestiar present dins de l'àmbit del projecte 10
6.3. ZFG T23 - Farena 12
6.4. ZFG T19 – Capafonts 14
6.5. ZFG N140 (Rojalons) – Montblanc 16
6.6. ZFG E90/N130/N140 (Rojals) – Montblanc 18
6.7. ZFG T16 (La Cadeneta) 20
6.8. ZFG E100 (Mas d'en Toni) 22
6.9. ZFG E130/E140 (Mas de Ferrer) 24
6.10. ZFG E60 (El Pinetell) 25
6.11. PEG S20 (Vilaplana) 28
6.12. PEG 010/EXT/030 (Mas de les Moreres – riu Siurana) 30
6.13. PEG O10/EXT Coll d'Alforja (Bosc d'en Vinyes) 32
6.14. Possibles infraestructures compartides i materials auxiliars 34

El sumatori de superfície pasturable de totes les zones (298,15ha) d'aquest document, correspon a la superfície d'actuació vinculada a la *recuperació de terrenys per a la prevenció d'incendis mitjançant silvopastura*.

Aquest còmput es justifica tècnicament amb l'informe que s'adjunta a continuació, en el qual es detallen les actuacions executades i els criteris emprats per a la seva delimitació i validació.

Signat
Jordi Vendrell
Director Fundació Pau Costa

39374463G JORDI VENDRELL (R: G55536098)
Firmado digitalmente por 39374463G JORDI VENDRELL (R: G55536098)
Fecha: 2026.01.19 13:40:59 +01'00'

Merlès Martínez
Tècnica de projectes Fundació Pau Costa

45789302M Martínez Montserrat, Merlès
Firmado digitalmente por 45789302M Martínez Montserrat, Merlès
Fecha: 2026.01.19 12:11:13 +01'00'

1. Context General

Els Plans de Pastura dirigida s'emmarquen dins de l'acció 4 Dinamització del sector silvopastoral i la ramaderia extensiva en el marc del projecte RUMIAR, que té com a objectiu principal fomentar la resiliència dels paisatges agroforestals davant dels grans incendis forestals i promoure una economia local basada en la sostenibilitat. Les pastures controlades es plantegen com una eina estratègica per a la prevenció d'incendis, la recuperació d'ecosistemes i el suport a les activitats ramaderes tradicionals.

El projecte RUMIAR destaca com una iniciativa clau per afrontar reptes com la despoblació i la pèrdua de recursos a les zones rurals, aprofitant el potencial de la silvopastura i la ramaderia extensiva com a eines de gestió sostenible. Aquesta proposta posa en valor la integració del pasturatge amb els ecosistemes forestals, promovent pràctiques que contribueixen tant al desenvolupament econòmic com a la conservació ambiental. En un territori que abasta 11 àrees estratègiques i 540 hectàrees a les Muntanyes de Prades, s'impulsen projectes d'emprenedoria ramadera amb el suport de la Generalitat, connectant la ramaderia amb la bioeconomia local.

El projecte RUMIAR compta amb el suport de la Fundación Biodiversidad del Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico (MITECO) dins del marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR), amb finançament de la Unió Europea – NextGenerationEU. Aquest recolzament assegura la viabilitat d'una estratègia basada en la ramaderia i el pasturatge com a motors de sostenibilitat i desenvolupament.

2. Objectiu global

L'objectiu principal és crear un mosaic agroforestal que redueixi el risc de grans incendis mitjançant el maneig sostenible de la vegetació a través del pasturatge. Aquest enfoc, basat en la combinació de treballs silvícoles i la introducció de ramats, no només millora la seguretat forestal sinó que també genera ocupació verda i fomenta l'emprenedoria local en el sector primari.

La iniciativa busca transformar les zones rurals en espais d'oportunitats, utilitzant la ramaderia extensiva com una eina per mantenir la biodiversitat, regenerar pastures i afavorir el paisatge natural. Així mateix, contribueix a abordar el repte demogràfic, reduir desigualtats socials, i crear un territori més resilient davant els efectes del canvi climàtic i les pertorbacions naturals.

En definitiva, el projecte RUMIAR aposta per consolidar un sistema de gestió de pastures que no només contribueixi a la prevenció d'incendis forestals, sinó que també preservi els mosaics agroforestals com a elements clau per al manteniment de la biodiversitat i la regeneració del territori. Amb aquest enfocament, es reafirma el compromís amb una bioeconomia rural resilient i sostenible, capaç d'impulsar el desenvolupament econòmic local i de generar oportunitats en zones rurals mitjançant la combinació harmònica entre silvopastura i gestió forestal.

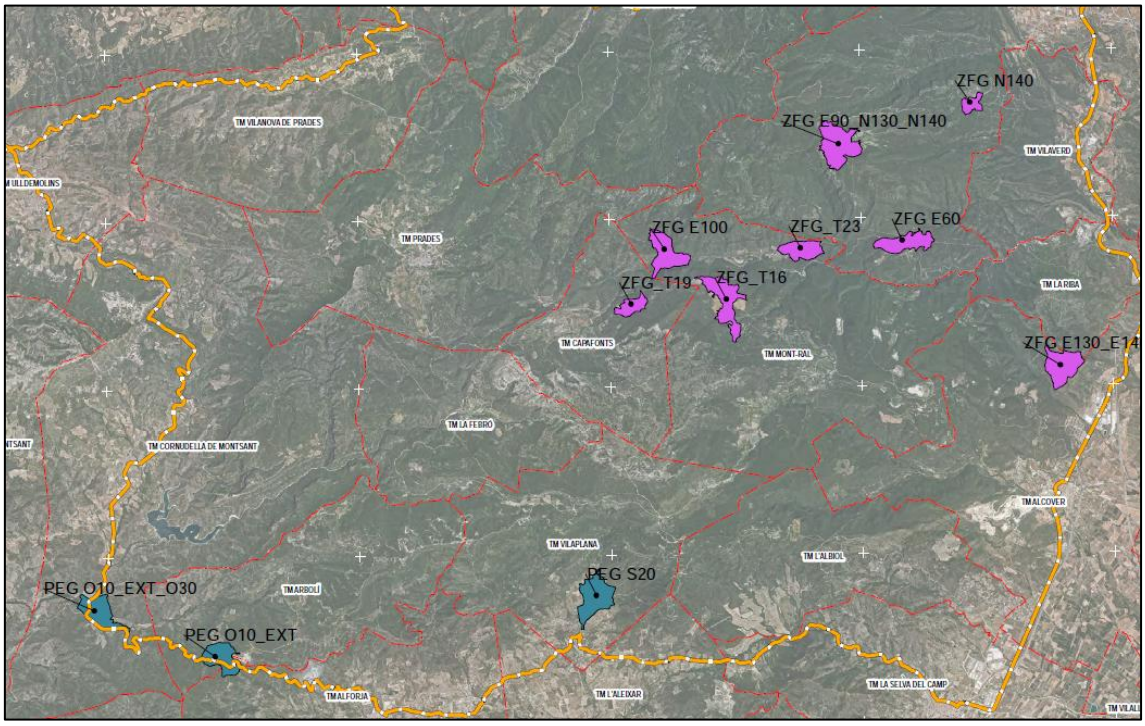
3. Objectius Específics

- Reduir el risc d'incendis mitjançant una gestió activa del territori basada en el pasturatge controlat, que contribueixi a disminuir la biomassa acumulada en zones d'alt risc.
- Promoure la bioeconomia local potenciant la integració de l'activitat ramadera en la gestió del mosaic agroforestal.
- Conservar la biodiversitat i el paisatge a través d'una gestió adaptativa que equilibri les necessitats productives i ecològiques del territori.
- Impulsar la participació dels agents locals (ramaders, propietaris forestals i ajuntaments) en la definició i implementació dels plans de pastura.

4. Àmbit d'Actuació

Les zones prioritzades per aquests plans de pastura corresponen als espais agroforestals gestionats en el marc del RUMIAR, ubicats principalment a les Muntanyes de Prades i els seus entorns (Figura 1). Aquestes àrees es caracteritzen per tenir un alt risc d'incendi i un potencial elevat per al desenvolupament de pràctiques ramaderes sostenibles.

Figura 1
Àmbit d'actuació del projecte Rumiar

5. Antecedents

El Massís de les Muntanyes de Prades ha estat històricament objecte d'estudis i projectes orientats a la gestió forestal i la prevenció d'incendis forestals. Un exemple destacat és el *Projecte d'Infraestructures Estratègiques i Bàsiques de Prevenció d'Incendis Forestals del Perímetre de Protecció Prioritària T3 (PPP T3)*, redactat l'any 2017, que va posar en relleu la vulnerabilitat d'aquest territori davant dels Grans Incendis Forestals (GIF).

Aquest projecte previ va identificar factors clau que han condicionat la dinàmica del paisatge i el risc d'incendis:

- L'abandonament progressiu de les activitats agrícoles i ramaderes tradicionals, que ha comportat un augment de la massa forestal i de la continuïtat del combustible vegetal.
- La pèrdua del mosaic agroforestal, històricament característic de la zona, que havia actuat com a barrera natural enfront de la propagació del foc.
- La necessitat de mesures integrades per protegir la biodiversitat, reduir el risc d'incendis i recuperar usos tradicionals sostenibles.

El projecte PPP T3 va assentar les bases per a una gestió més activa del territori, amb actuacions com:

- La creació de zones de baixa càrrega de combustible.
- La millora d'infraestructures com camins forestals i punts d'aigua.
- L'establiment de zones estratègiques per a la gestió del risc d'incendi.

Aquestes accions han permès consolidar un marc tècnic i operatiu que ara pot ser aprofitat per incorporar la pastura com a eina clau de gestió sostenible. Així, els plans de pastura dirigida s'inclouen dins d'aquest context més ampli, com una estratègia per reforçar la prevenció d'incendis, recuperar el mosaic agroforestal i potenciar la sostenibilitat econòmica i ambiental del territori.

5.1. AGFS - Ajuts a la Gestió Forestal Sostenible (Actuacions de manteniment d'àrees de baixa càrrega de combustible mitjançant el pasturatge)

Aquests ajuts promoguts pel DARPA (Generalitat de Catalunya) en la present convocatòria 2025-2028, inclouen un pagament anual a aquelles explotacions ramaderes que facin un maneig de control de combustible mitjançant silvopastura en les zones proposades a la cartografia. Els requisits per poder accedir a l'ajut son:

- Explotació ramadera en règim extensiu o semiintensiu.
- Tenir una autorització d'aprofitament de la pastura en les parcel·les incloses en aquelles zones sol·licitades.
- Que les zones hagin sigut prèviament treballades amb treballs mecànics, cremes prescrites o siguin una pastura històrica, per assegurar que tenen una estructura del combustible adient per a que siguin efectives com a infraestructura de gestió del risc d'incendis.

La convocatòria s'ha obert per a 4 anualitats per ajudar a la continuïtat de la pastura en aquestes zones i inclou un import fixe de 330€/any per expedient (explotació), als que se li afegeix un import variable segons la superfície i tipologia de zones pasturades. Aquestes zones es divideixen entre:

- **Àrees Estratègiques (AE):** Es retribueixen fins a 154€/ha·any i moltes vegades coincideixen amb Punts Estratègics de Gestió (PEG) planificats als diversos Perímetres de Protecció Prioritària.
- **Àrees Complementàries (AC):** Es retribueixen fins a 77€/ha·any i moltes vegades coincideixen amb Zones de Foment de la Gestió (ZFG) planificades als diversos Perímetres de Protecció Prioritària.

En aquest sentit, el projecte RUMIAR, pot ajudar a que més d'aquestes zones (especialment les ZFG) s'incloguin properament en la cartografia dels AGFS, ja que s'han realitzat treballs forestals per a condicionar-les per a la silvopastura.

En els plànols representats a l'apartat 6 s'ha inclòs la cartografia de les zones que cobreix actualment aquest ajut, identificat amb les sigles AGFS a la llegenda.

6. Plans de pastura dirigida de les zones d'actuació

A continuació es proposa el maneig pastoral de les diferents zones d'actuació dissenyat a partir de l'anàlisi exhaustiva de les unitats de vegetació i del seu valor farratger realitzat pel Centre Tecnològic Forestal de Catalunya. La metodologia aplicada es basa en les recomanacions del *Pla Silvopastoral en Àrees Estratègiques de Gestió de Prevenció d'Incendis a la Serra de Prades* i estudis específics sobre el silvopastoralisme mediterrani.

Aquesta proposta considera la interacció entre els diferents estrats vegetals (herbaci, arbustiu i arbori) i la seva contribució a la dieta del bestiar, destacant-ne la diversitat funcional segons l'espècie ramadera. A més, s'han incorporat mesures de gestió adaptativa, com l'ús de tancats mòbils i la disposició de punts d'aigua, per garantir una optimització sostenible dels recursos. A més s'han implementat pràctiques com l'aclarida i estassada selectiva per potenciar la regeneració de pastures i minimitzar el risc d'incendis forestals mitjançant el control de la biomassa.

6.1. Tipologies forestals i valor farratger

Taula 1
Resum Tipologies forestals i valor farratger. Font: CTFC

Zona d'actuació	Nom de la zona	Espècies predominants (herbaci, arbustiu i arbori)	Valor farratger (Herbaci - Arbustiu - Arbori)

ZFG N140	Rojalons (Coll Espardelles)	**Herbaci:** *Avena sterilis*, *Bromus sp.*; **Arbustiu:** *Anthyllis cytisoides*, *Helichrysum stoechas*; **Arbori:** *Quercus ilex*	ALT - BAIX - ALT
ZFG E90/N130/N140	Rojals	**Herbaci:** *Dactylis glomerata*, *Lolium rigidum*; **Arbustiu:** *Erica multiflora*, *Rosa sp.*; **Arbori:** *Quercus faginea*	ALT - MITJÀ - ALT
ZFG E60	Pinetell	**Herbaci:** *Avena sterilis*, *Festuca sp.*; **Arbustiu:** *Rubus ulmifolius*, *Cistus albidus*; **Arbori:** *Sorbus aria*, *Quercus ilex*	ALT - MITJÀ - ALT
ZFG T23	Farena	**Herbaci:** *Medicago sp.*, *Lolium rigidum*; **Arbustiu:** *Dorycnium pentaphyllum*, *Cistus albidus*; **Arbori:** *Quercus pubescens*, *Quercus ilex*	ALT - MITJÀ - ALT
ZFG E100	Mas d'en Toni	**Herbaci:** *Linum usitatissimum*, *Onobrychis viciifolia*; **Arbustiu:** *Prunus spinosa*, *Rhamnus alaternus*; **Arbori:** *Quercus ilex*, *Pinus halepensis*	ALT - MITJÀ - ALT
ZFG T19	Mas Fortet	**Herbaci:** *Brachypodium phoenicoides*, *Aphyllanthes monspeliensis*; **Arbustiu:** *Rubus ulmifolius*, *Erica arborea*; **Arbori:** *Pinus nigra*, *Quercus ilex*	ALT - MITJÀ - ALT
ZFG T16	Cadeneta	**Herbaci:** *Avena sativa*, *Medicago sativa*; **Arbustiu:** *Genista hispanica*, *Cistus salviifolius*; **Arbori:** *Sorbus aria*, *Quercus ilex*	ALT - MITJÀ - ALT
ZFG E130/E140	Mas Ferrer	**Herbaci:** *Lolium rigidum*, *Psoralea bituminosa*; **Arbustiu:** *Erica multiflora*, *Dorycnium pentaphyllum*; **Arbori:** *Quercus faginea*, *Sorbus torminalis*	MITJÀ - ALT - MITJÀ-ALT
PEG S20	Barranc de les Tosques – Mas Mariner	**Herbaci:** *Capsella bursa-pastoris*, *Ranunculus arvensis*; **Arbustiu:** *Rubia peregrina*, *Juniperus oxycedrus*; **Arbori:** *Quercus ilex*, *Pinus halepensis*	ALT - MITJÀ - MITJÀ
PEG O10/EXT/O30	Mas de les Moreres – riu Siurana	**Herbaci:** *Avena sterilis, Avenula sp, Brachypodium phoenicoides;* **Arbustiu:** *Dorycnium pentaphyllum, Cistus albidus, Quercus coccifera* **Arbori:** *Pinus sp., Quercus ilex*	MITJÀ – ALT - MITJÀ

PEG O10/EXT	Coll d'Alforja - Arbolí	**Herbaci:** *Aphyllanthes monspeliensis Carex sp, Hedera helix,* **Arbustiu:** *Amelachier ovalis, Dorycnium pentaphyllum, Erica arborea,* **Arbori:** *Quercus ilex, Quercus pubescens, Pinus sp.*	ALT – MITJÀ – MITJÀ

6.1.1. Treballs forestals executats

En el marc del projecte RUMIAR, s'han dut a terme actuacions silvícoles a cada una de les 11 zones d'actuació (Zones de Foment de la Gestió i Punts Estratègics de Gestió) amb la finalitat de crear zones de mosaic agroforestal, per fomentar la pràctica silvopastoral i la bioeconomia forestal dels municipis de l'àmbit de Muntanyes de Prades. La reducció del risc d'incendi forestal, en zones estratègiques dissenyades pels cossos d'extinció i la resiliència d'un paisatge més divers davant el canvi climàtic son els objectius principals d'aquests tractaments forestals. Cada zona d'actuació s'ha dividit en rodals, que tenen diferents objectius de gestió segons el medi físic, les característiques de la massa i la seva composició específica.

A les fitxes de cada zona s'ha inclòs un resum del treballs silvícoles executats (font: BOSCAT), que han de facilitar la silvopastura durant els propers anys, fomentant el creixement de l'estrat herbaci i el rebrot d'espècies arbustives aprofitables pels ramats.

Taula 2
Recomanacions de pastura. Font: CTFC

Zona	Recomanació de pastura
ZFG N140	Pastura rotativa amb ramat oví. Necessari instal·lar un punt d'aigua i un tancat mòbil. Manteniment dels marges als camps i regeneració del sotabosc als boscos.
ZFG E90/N130/N140	Pastura dirigida amb oví i cabrum. Maneig rotatiu per a bestiar major entre camps abandonats i boscos densos. Corral amb punt d'aigua disponible al bosc públic de Poblet.
ZFG E60	Aprofitament a dent dels camps sembrats i recuperació de pastures abandonades amb bestiar major. Manteniment dels treballs silvícoles als boscos amb bestiar cabrum.
ZFG T23	Pastura mixta d'oví i cabrum. Possibilitat d'introduir bestiar major. Maneig separat en dos lots per zones nord i sud. Necessari un tancat mòbil al sector sud.
ZFG E100	Pastura dirigida amb ramat mixt per mantenir treballs silvícoles. Punt d'aigua disponible. Es requereix un tancat mòbil.
ZFG T19	Continuar amb bestiar cabrum per mantenir treballs forestals i reduir sotabosc. Pastura intensa als antics prats. Proposa instal·lar malla electrificada.
ZFG T16	Pastura dirigida amb cabrum al bosc clar i dens. Introducció de bestiar major als cultius. Instal·lació de corral fixe o mòbil en un camí forestal sense sortida.
ZFG E130/E140	Pastura rotativa amb oví entre cultius i boscos per mantenir treballs forestals. Punts d'aigua i tancats disponibles per al bestiar.
PEG S20	Pastura dirigida amb cabrum als boscos per manteniment silvícola. Pastura amb oví als cultius durant l'hivern. Barrancs pasturables amb càrregues baixes de cabrum. Necessari abeuradors mòbils.
PEG O10/EXT/O30	Pastura hivernal amb oví a les zones de cultiu. Després dels treballs forestals, introducció temporal de cabrum amb pastura dirigida als boscos.

PEG O10/EXT	Pastura rotativa amb oví entre els rodals pel manteniment dels treballs forestals. En algunes zones és interessant l'entrada de bestiar cabrum.

6.2. Característiques del bestiar present dins de l'àmbit del projecte

Petits remugants:

- Bestiar oví (6 explotacions): Prefereixen una dieta d'herba de bona qualitat i es poden veure afectades pel matoll, que els genera estrès si troben grans àrees de vegetació impalatable o espinosa. Aquest bestiar és efectiu en el manteniment de matolls estassats i poden consumir brots i fulles tendres.
- Bestiar cabrum (6 explotacions): Tenen una dieta més lignívora i poden consumir vegetació de matollar que altres remugants no poden aprofitar, com les plantes espinoses. A més, la seva capacitat per reciclar el nitrogen els permet una digestió més eficient en zones amb vegetació d'aquest tipus.

Grans remugants:

- Bestiar boví (1 explotació): Els animals de gran dimensió tenen una dieta principalment herbàcia, i poden pasturar en zones amb vegetació de qualitat inferior. La vaca de l'Albera (un ramat present), de menor mida (400 kg), és més adequada per a aquests ecosistemes, ja que té una despesa energètica més baixa i pot adaptar-se millor a zones dominades per matollar.

Taula 3
Necessitats nutricionals bestiar i capacitat d'ingesta. Font: INRA

Tipus de Bestiar	Requeriments de manteniment (UFL/dia)	PD (gr/dia)	Capacitat d'ingesta (gr MS/dia)
Boví de 500 kg PV	4.30 UFL	331 gr PD	13,000 gr MS
Boví de 400 kg PV	3.50 UFL	—	—
Ases (200-250 kg)	2.10 UFL	—	—
Ovella carn (50 kg)	0.62 UFL + 0.28-0.84 UFL (creixement)	50 gr PD	1,600 gr MS
Cabrum carn (50 kg)	0.70 UFL	41 gr PD	1,330 gr MS
Cabrum llet (60 kg)	0.82 UFL	50 gr PD	1,660 gr MS

En funció de les necessitats alimentàries i rutines de comportament específiques de cada tipus de bestiar, s'estableixen criteris per avaluar l'aptitud dels rodals per al pasturatge, diferenciant-los segons dues grans categories:

- **Animals lignívors**: En aquest cas, la cabra seria l'espècie principal. Aquesta categoria és rellevant en boscos i matollars.

- **Animals pasturadors d'herba**: Aquesta categoria inclou espècies com l'ovella, la vaca i el cavall.

Factors d'aptitud del rodal per al pasturatge d'animals lignívors

Els aspectes que determinen l'aptitud d'un rodal per al pasturatge de cabres i altres animals lignívors estan estretament vinculats a les condicions de l'estrat arbustiu, destacant-se els següents factors:

- **Palatabilitat de les espècies presents**: Aquest factor varia en funció del tipus de matoll, l'estació de pasturatge, el període de l'any i els òrgans vegetals disponibles (fulles joves, tiges, fruits, flors, etc.). La palatabilitat influeix directament en la selecció de les espècies per part dels animals.

- **Morfologia de les espècies vegetals**: Les espècies arbustives amb un port baix poden dificultar l'accés dels animals a les parts de la planta. A més, les espècies rígides o amb espinescències complicaran la capacitat de la cabra per mossegar-les. Així, es prioritzen arbustos d'una alçada adequada i amb una textura que faciliti la mossegada.

- **Dinàmica del medi**: Depèn de l'edat del rodal, la seva taxa de reproducció, el creixement i la capacitat de rebrot. Els matollars joves amb una dinàmica de creixement intens són més aptes per al pasturatge, mentre que els matollars vells amb menys capacitat de rebrot representen un ecosistema menys favorable.

- **Relleu del terreny**: La topografia també influeix en l'aptitud del rodal per al pasturatge, amb preferència per pendents suaus o relleus sinuosos, que faciliten el moviment del bestiar.

En resum, els rodals amb una cobertura arbustiva entre el 40 i el 80%, amb una bona diversitat d'espècies palatables i un relleu suau, seran els més adequats per al pasturatge de cabres.

Espècies pasturadores d'herba

Per als animals que es basen principalment en pasturar herba, l'aspecte més determinant del rodal serà el recobriment herbaci. Tot i així, cal interpretar-lo valorant altres factors, com el creixement anual de l'herba. Per exemple, les fenassars o les joncedes mesoxeròfiles tenen una major producció de farratge que altres formacions més xèriques com les joncedes seques o els

llistonars. A més, és important considerar el contingut nutritiu de l'herba, ja que les herbes de bona qualitat generen menys rebuig per part del bestiar en comparació amb les herbes més fibroses o embastides.

6.3. ZFG T23 - Farena

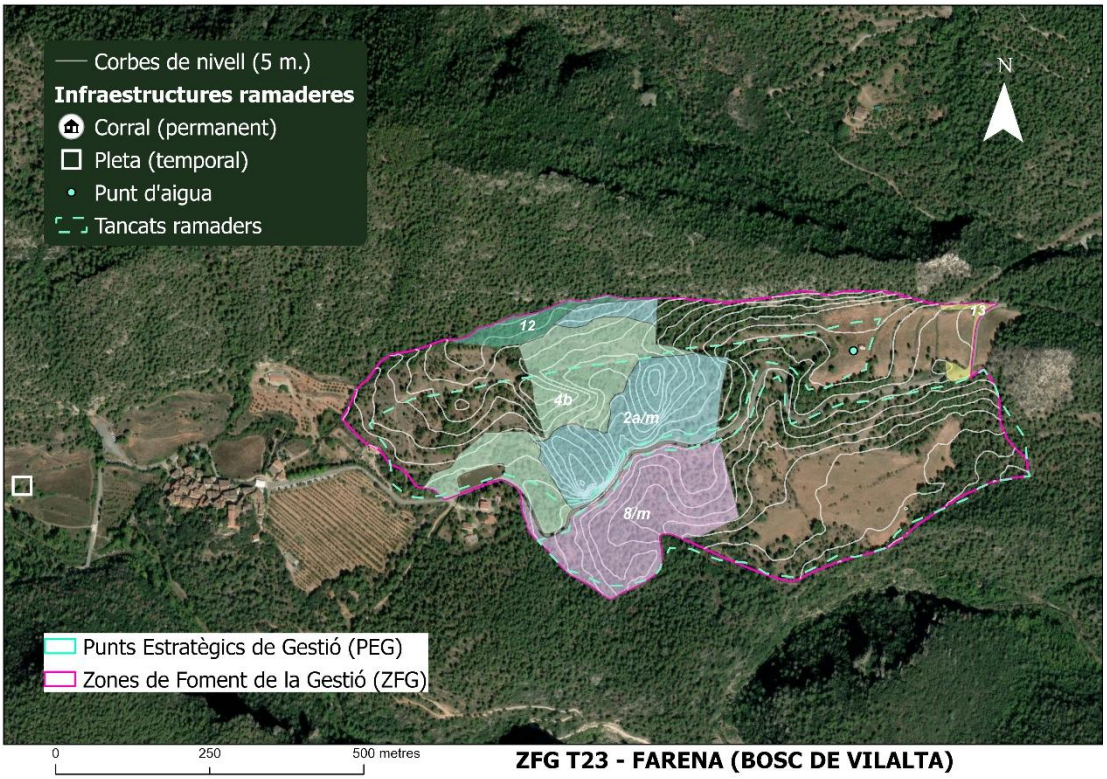

Figura 2. Zona de Foment de la Gestió T23 - Farena). Unitats d'actuació dels tractaments silvícoles i infraestructures ramaderes necessàries per al maneig silvopastoral. Font: Fundació Pau Costa

ZFG T23 (Farena) - Mont-ral	Descripció
Descripció	Zona amb prats naturals, camps abandonats i una àmplia cobertura de bosc dens. La fragmentació de la zona per la carretera crea dues àrees diferenciades de pastura.
Superfície projectada/executada/pasturable: 13,88 ha/ 13,88 ha/ 35,21 ha	
Superfície subvencionable(AGFS 2025-2028: No contemplat en la cartografia actual de l'ajut	

Resum dels treballs forestals executats
(font: BOSCAT)

Codi UA	Superfície	Actuació
2a	4,13 ha	Aclarida sanitària 575 peus/ha + estassada selectiva + eliminació de restes
4b	4,41ha	Aclarida sanitària 175 peus/ha + estassada selectiva + eliminació de restes
8	4,44 ha	Aclarida sanitària 400 peus/ha + estassada selectiva + eliminació de restes
12	0,67 ha	Aclarida baixa + estassada selectiva

13	0,23 ha	Aclarida baixa + estassada selectiva

Càrrega ramadera teòrica	• Oví: 1–1,4 UBM/ha (prats, herbassars i bosc clar) • Cabrum: 0,6–1 UBM/ha (bosc dens, matollar i franges de discontinuïtat) • Boví: 0,3–0,5 UBM/ha en prats i camps abandonats amb bon accés
Zona d'actuació prioritària	Sí. Manteniment actiu de la càrrega vegetal a través de la pastura mixta i control del sotabosc en les zones emboscades. Les dues àrees diferenciades poden funcionar com a franges complementàries de discontinuïtat.
Transitabilitat	Sí, tot i que cal tenir en compte la fragmentació per la carretera. Es recomana establir punts de pas segur i mantenir el bestiar dins de sectors diferenciats.
Proposta d'aprofitament pastoral	**Prats i camps abandonats**: Pastura a dent amb oví i boví per mantenir la regeneració herbàcia, controlar el matollar incipient i afavorir la biodiversitat**.** **Bosc clar:** Cabrum en pastura dirigida per reduir la càrrega de sotabosc i afavorir l'entrada de llum. Ideal per mantenir les zones intervingudes (estassades, aclarides). **Bosc dens:** Introducció progressiva de cabrum i oví amb càrrega controlada per mantenir o obrir franges de discontinuïtat, especialment després de treballs silvícoles.
Forma de pastura	Subdivisió interna en 8–10 parcelles rotatives (<5 ha) per adaptar la càrrega ramadera i evitar sobre pastura. Rotació cada 10–15 dies en temporada alta, amb descans mínim de 45–60 dies. Pastura mixta combinant oví i cabrum per optimitzar l'estructura vertical i horitzontal de la vegetació.
Infraestructures necessàries	Punt d'aigua funcional al sector nord-est, amb possibilitat d'ús per a abeuradors mòbils. Instal·lació de tancat mòbil al sector sud, amb reforç per garantir contenció i seguretat del bestiar.Possibilitat d'instal·lar passos de fauna o estructures lleugeres de travessia si es planifica una pastura intersectorial puntual.

Import estimat de les infraestructures ramaderes necessàries ZFG T23 (FARENA) - MONT-RAL

Element	Unitats	Import estimat
Malla electrificada per al bestiar (1,10x50m)	2	180€
pastor elèctric amb placa solar	1	300€
cledes ramaderes (2x1,5m)	50	2200€
dipòsits/Abeuradors mòbils	3	600€
Fil ramader TORFIX 0,50 mm. (200m) 0,3 Ohm/m.	20	320€

	400 varilles fibra 1,2x125cm	400	920€
	aïlladors de varilla	800	220€
	Dipòsit flexible 20 m3	1	1470€
	Pressupost total estimat		**6190€**
Període de pastura	Tot l'any, regulant la intensitat segons l'estacionalitat: Primavera – Estiu: Control del creixement de biomassa en prats i camps abandonats per reduir el risc d'incendi. Tardor – Hivern: Pastura dirigida al bosc (clar i dens) per consolidar les actuacions forestals i controlar el matollar.		

6.4. ZFG T19 – Capafonts

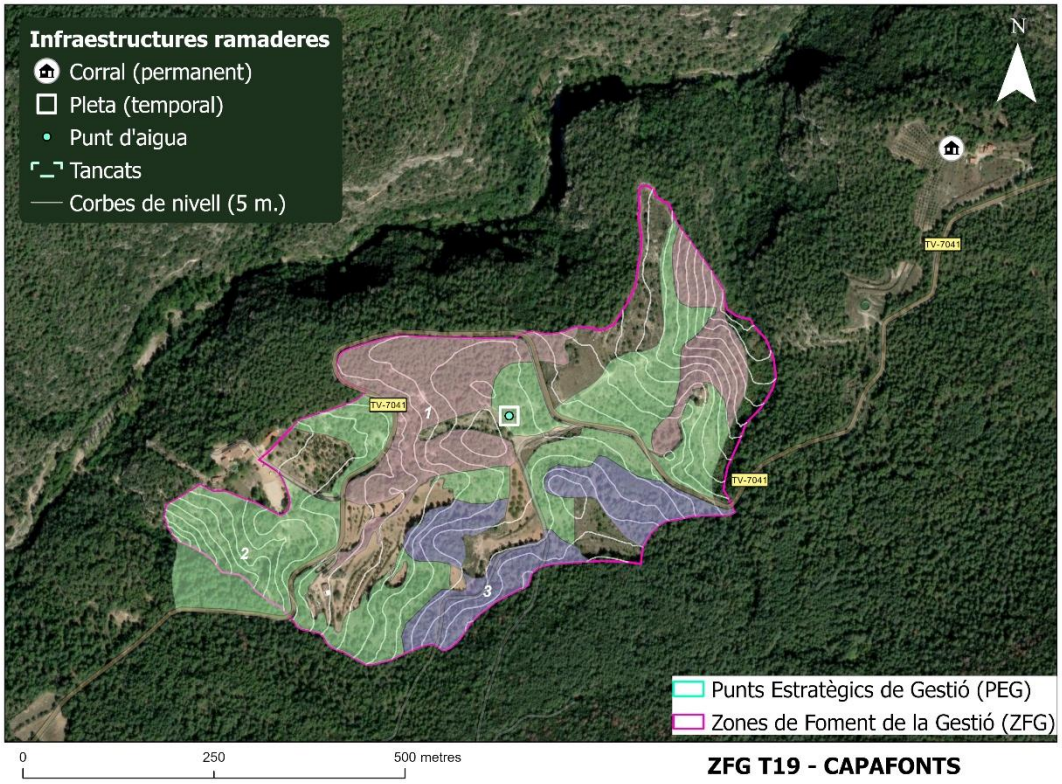

Figura 3. Zona de Foment de la Gestió T19 - Capafonts). Unitats d'actuació dels tractaments silvícoles i infraestructures ramaderes necessàries per al maneig silvopastoral. Font: Fundació Pau Costa.

ZFG T19 (Capafonts)	Descripció
Descripció	Zona amb diversitat de cobertes vegetals: matollars, pinedes aclarides, herbassars i cultius llenyosos (nogueres, ametllers, etc.). També hi ha presència d'antics camps agrícoles en estat de regeneració, amb potencial elevat per al control de combustible i la millora de la qualitat del sòl mitjançant pastura dirigida.
Superfície projectada/executada/pasturable: 17,3 ha/ 17,3 ha/ 20,25 ha	

Superfície subvencionable(AGFS 2025-2028): No contemplat en la cartografia actual de l'ajut.

Resum dels treballs forestals executats
(font: BOSCAT)

Codi UA	Superfície	Actuació
1	4,93 ha	Aclarida baixa (750 peus/ha; 3,5-4 m. d'espaiament) + estassada selectiva + eliminació de restes
2	9,3 ha	Aclarida sanitària (375 peus/ha; 5 m. d'espaiament) + estassada select. + eliminació de restes
3	3,07 ha	Aclarida sanitària (500 peus/ha; 4,5 m. d'espaiament) + estassada select. + eliminació de restes

Càrrega ramadera teòrica

- Cabrum: 0,7–1,1 UBM/ha
- Possibilitat de combinació amb oví en zones d'herbassars i antics prats

Zona d'actuació prioritària

Sí. Zona estratègica per mantenir la discontinuïtat horitzontal i vertical del combustible mitjançant pastura rotativa.

Transitabilitat

Sí. Accés relativament fàcil en totes les unitats vegetals, especialment a través dels antics camins agrícoles.

Proposta d'aprofitament pastoral

Cabrum: Aprofitament prioritari de les pinedes aclarides i matollars. Pastura dirigida per controlar rebrot de sotabosc i mantenir clarianes obertes post treball forestal.

Prats i antics camps: Pastura més intensa per controlar el desenvolupament herbaci. Possibilitat de complementar amb oví si cal diversificar l'ús de recursos.

Maneig multifuncional orientat a mantenir les intervencions forestals i fomentar la regeneració herbàcia d'interès pastoral.

Forma de pastura

Pastura rotativa i controlada amb malla electrificada o tancats mòbils.

Planificació adaptada a l'estat de regeneració i l'evolució de la cobertura vegetal.

Reposició de parcel·les amb descans mínim de 12 mesos per evitar sobre pastura i garantir sostenibilitat del sistema.

Infraestructures necessàries

Punt d'aigua existent a millorar (bassal o captació pròxima).

Instal·lació de tancat mòbil i malla electrificada per a maneig eficient del bestiar.

Import estimat de les infraestructures ramaderes necessàries - ZFG T19 CAPAFONTS

Element	Unitats	Import estimat
Cledes per a bestiar menor (2x1,5 m)	30	1320€
Dipòsit 1.000L	2	180€
Pastor elèctric 12V amb placa solar	2	300€
Malla electrificada per al bestiar (1,10x50m)	2	180€
Pressupost total estimat		**1980€**

Període de pastura

Tot l'any, adaptant intensitat i localització:

	Primavera – Estiu: Prats regenerats i camps abandonats per reduir biomassa herbàcia. **Tardor – Hivern:** Pinedes i matollars per mantenir la càrrega de combustible baixa i afavorir el control del sotabosc

6.5. ZFG N140 (Rojalons) – Montblanc

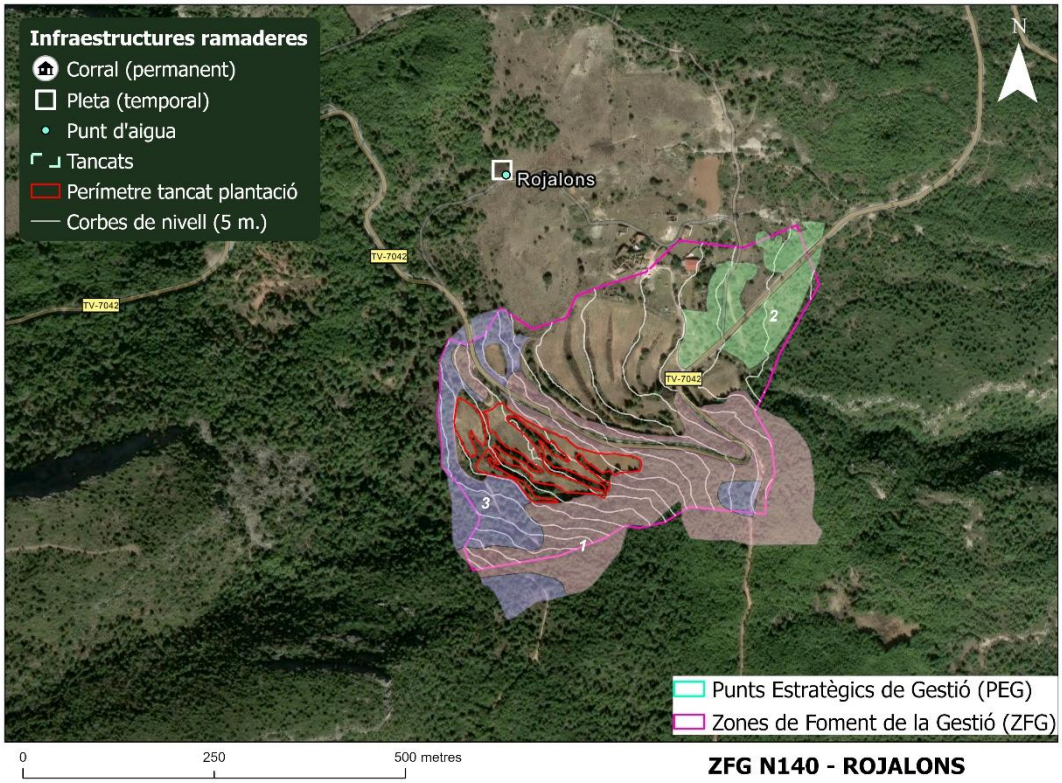

Figura 4. Zona de Foment de la Gestió N140 - Rojalons. Unitats d'actuació dels tractaments silvícoles i infraestructures ramaderes necessàries per al maneig silvopastoral. Font: Fundació Pau Costa.

ZFG N140 (Rojalons) - Montblanc	**Descripció**
Descripció	Àrea forestal i agrícola en estat de transició, amb presència de feixes abandonades on predominen els esbarzers i un mosaic forestal dominat per pineda de pi blanc densa i pineda mixta amb alzinar al sector est. Es tracta d'una zona de mitja muntanya amb fort interès per a la restauració agroforestal.
Superfície projectada/executada/pasturable: 9,94 ha/ 9,94 ha/ 12 ha	
Superfície subvencionable(AGFS 2025-2028): No contemplat en la cartografia actual de l'ajut.	
Resum dels treballs forestals executats ***(font: BOSCAT)***	

Codi UA	Superfície	Actuació
1	5,78 ha	Aclarida de plançoneda (1500 peus/ha) + estassada selectiva + desembosc

	2	1,76 ha	Aclarida sanitària (450 peus/ha; 5 m. d'espaiament) + estassada select. + eliminació de restes
	3	2,4 ha	Aclarida baixa (550 peus/ha; 4-4,5 m. d'espaiament) + estassada select. + desembosc

Plantacions per a nous aprofitaments agroforestals *(font: CTFC)*	1 hectàrea de plantació de pi pinyer sobre patró de pi blanc. Evitar l'entrada del ramat els primers anys. S'instal·larà un tancat perimetral per part de la propietat.
Càrrega ramadera teòrica	• Oví: 1–1,3 UBA/ha (feixes, prats abandonats i camps regenerats) • Cabrum: 0,6–0,9 UBA/ha (matollars i pinedes denses post regeneració)
Zona d'actuació prioritària	Sí. La zona actua com a connector estratègic entre masses forestals i zones agrícoles. El control del matollar (esbarzers) i la gestió del sotabosc mitjançant pastura dirigida és clau per reduir la càrrega de combustible i consolidar les franges obertes.
Transitabilitat	Sí, amb bon accés general i possibilitat de dividir funcionalment la zona en dues unitats operatives: feixes/camps i pinedes regenerades.
Proposta d'aprofitament pastoral	Feixes abandonades: Pastura amb oví i possibilitat de sembra de trepadella per afavorir l'estabilització de la coberta herbàcia i millorar el valor nutritiu del recurs. Pineda regenerada: Cabrum per a pastura dirigida 1–3 anys després d'una aclarida forestal. Objectiu: reducció de la regeneració llenyosa i millora de la penetrabilitat del bosc. Possibilitat d'apletar ovelles per mantenir la zona neta durant tot l'any i facilitar el maneig local.
Forma de pastura	Parcel·lació amb tancat mòbil i ús de malla electrificada. Maneig intensiu en parcel·les petites durant períodes curts (7–10 dies) amb descans de mínim 30 dies entre usos. Sincronització amb treballs forestals (setembre–desembre) per intervenir en període post actuació.
Infraestructures necessàries	Instal·lació d'un punt d'aigua nou aprofitant el bon accés per abastiment. Necessitat de tancat mòbil per a contenció del bestiar i protecció de possibles plantacions futures.

Import estimat de les infraestructures ramaderes necessàries ZFG N140 - ROJALONS

Element	**Unitats**	**Import estimat preu sense IVA**
Cledes per a bestiar menor (1,5 x 2m)	50	2200€
Dipòsit 1.000L	3	600
Malla electrificada per al bestiar (1,10x50m)	2	180€
Pressupost total estimat		**2980€**

Període de pastura	Tot l'any, regulant la intensitat segons la resposta de la vegetació: **Primavera – Estiu:** Aprofitament dels camps amb sembrat i control de rebrot d'esbarzers. **Tardor – Hivern:** Intervenció en pinedes per afavorir la discontinuïtat estructural del combustible.

6.6. ZFG E90/N130/N140 (Rojals) – Montblanc

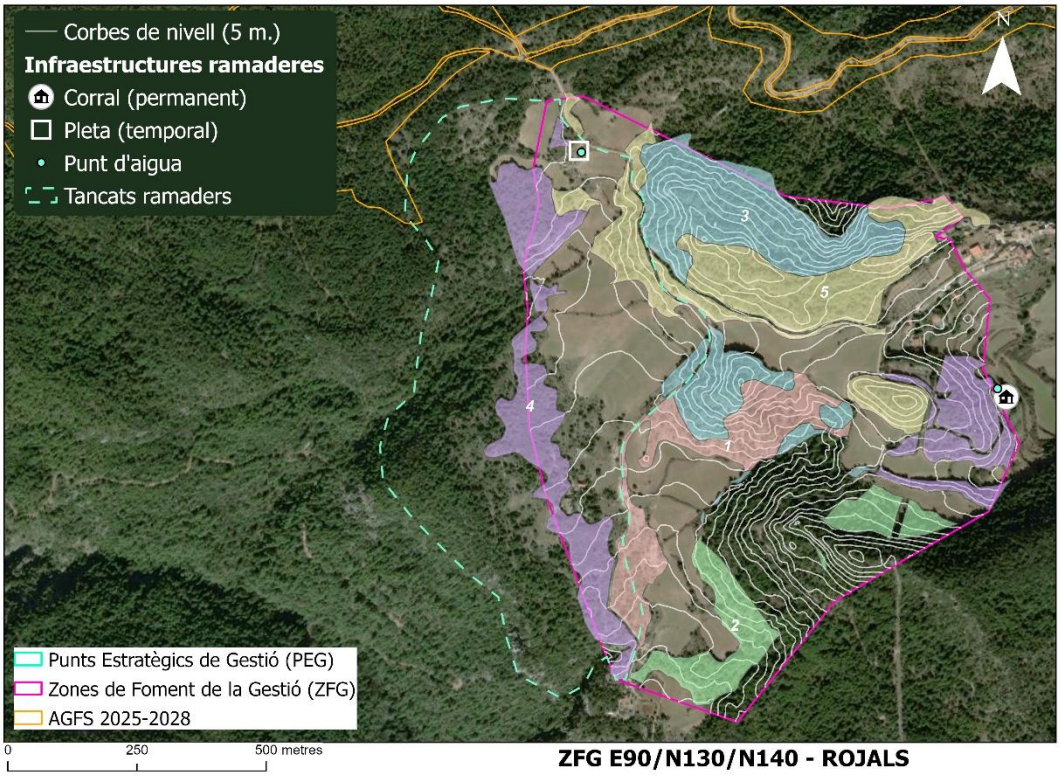

Figura 5. Zona de Foment de la Gestió E90/N130/N140 - Rojals. Unitats d'actuació dels tractaments silvícoles i infraestructures ramaderes necessàries per al maneig silvopastoral. Font: Fundació Pau Costa.

ZFG E90/N130/N140 (Rojals) - Montblanc	**Descripció**
Descripció	Zona extensa amb presència de cultius herbacis (abandonats, en guaret i treballats), pinedes mixtes, alzinars i boscos de roure als fons dels barrancs. Presenta una estructura paisatgística mosaic amb valors alts per a la biodiversitat i potencial per a l'aprofitament silvopastoral.
Superfície projectada/executada/pasturable: 46,17 ha/ 40,06 ha/ 77,89 ha	
Superfície subvencionable (AGFS 2025-2028): No contemplat en la cartografia actual de l'ajut.	

Resum dels treballs forestals executats *(font: BOSCAT)*	<table><tr><th>Codi UA</th><th>Superfície</th><th>Actuació</th></tr><tr><td>1</td><td>4,95 ha</td><td>Aclarida sanitària (450 peus/ha; 5 m. d'espaiament) + estassada selectiva + eliminació de restes</td></tr><tr><td>2</td><td>4,26 ha</td><td>Aclarida sanitària (750 peus/ha; 3,5-4 m. d'espaiament) + estassada select. + eliminació de restes</td></tr><tr><td>3</td><td>10,16 ha</td><td>Aclarida baixa (700 peus/ha; 3,5 – 4 m. d'espaiament) + estassada select. + eliminació de restes</td></tr><tr><td>4</td><td>10,4 ha</td><td>Selecció de tanys (1600 peus/ha) + estassada selectiva + desembosc</td></tr><tr><td>5</td><td>10,29 ha</td><td>Aclarida sanitària (575 peus/ha; 4-4,5 m. d'espaiament) + estassada select. + eliminació de restes</td></tr></table>
Càrrega ramadera teòrica	• Boví: 0,3–0,6 UBM/ha (en camps i espais oberts) • Oví: 1–1,5 UBM/ha (en prats i zones pasturables) • Cabrum: 0,6–1 UBM/ha (en matollars i boscos densos)
Zona d'actuació prioritària	Sí. La zona combina discontinuïtats agrícoles amb continuïtats forestals, per la qual cosa la pastura s'ha d'utilitzar com a eina clau per mantenir obertes les franges de desconnexió del combustible i actuar com a manteniment post treball forestal.
Transitabilitat	Sí, amb accessos des de pistes forestals i camins agrícoles. La topografia és moderada, permetent el pas de bestiar gran i petit amb adaptació mínima.
Proposta d'aprofitament pastoral	**Bestiar major (boví):** Maneig rotatiu entre camps abandonats, prats de guaret i pinedes aclarides. Aprofitament principal a l'hivern i primavera, amb descans d'estiu. **Bestiar menor (oví i cabrum):** Pastura dirigida en alzinars, matollars i rouredes, especialment en zones amb estassades recents o regeneració controlada. El cabrum s'utilitza per controlar el matollar rebrotat (*Quercus coccifera, Rubus sp., Erica sp.*, etc.). Integració amb treballs forestals de Poblet per mantenir el sotabosc obert i afavorir el desenvolupament d'espècies herbàcies en clarianes.
Forma de pastura	Maneig rotatiu planificat segons unitat de vegetació. Parcelles petites (<10 ha) amb períodes d'ús curts (7–12 dies) i descans adequats (30–90 dies o més segons resposta de la vegetació). Pastura dirigida estacionalment amb entrades de cabrum 1–3 anys després de les estassades. Reforç de l'ús estiuenc als camps abandonats per reduir la biomassa acumulada i minvar el risc d'incendi.
Infraestructures necessàries	Corral amb punt d'aigua al costat del bosc públic de Poblet. Instal·lació de tancats mòbils per facilitar la rotació del bestiar i la segregació d'unitats de vegetació. Possibilitat d'adaptar punts d'aigua complementaris a les zones de pastura més remotes.

	Import estimat de les infraestructures ramaderes necessàries – ZFGE90/N130/N140 ROJALS

Element	Unitats	Import estimat
Cledes per bestiar menor (2 m x 1,5 m)	50	2.200€
Tancat fix electrificat (3.000 m de perímetre)	6000 m. Fil ramader TORFIX 0,50 mm. 0,3 Ohm/m.	480€
	600 varilles de fibra 1,2x125 cm	1.200 €
	1200 aïlladors de varilla	300€
Dipòsits 1.000L	4	800€
Pressupost total estimat		**4.980€**

Període de pastura	**Tardor:** Pastura en alzinars i rouredes. Bona època per introducció de cabrum aprofitant l'aglà. **Hivern i primavera:** Boví en camps i clarianes. Oví i cabrum en sectors de regeneració i matollar. **Estiu:** Pastura preferent en camps abandonats i guarets per controlar biomassa i evitar propagació d'incendis.

6.7. ZFG T16 (La Cadeneta)

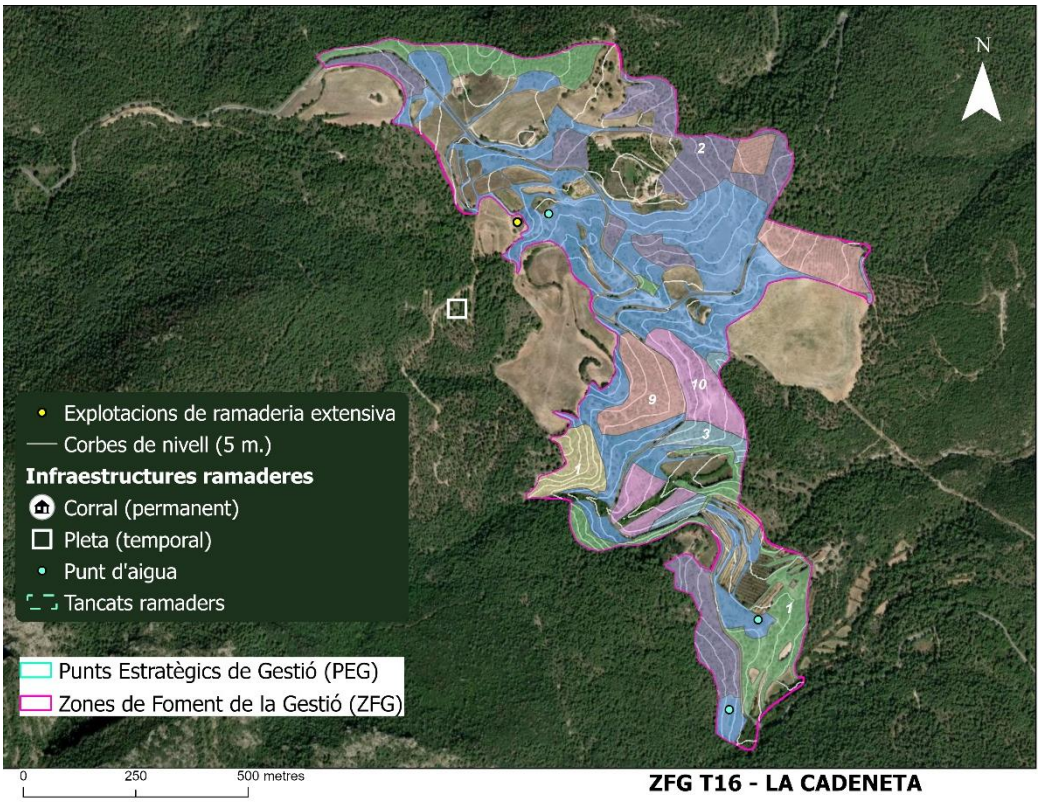

Figura 6. Zona de Foment de la Gestió T16 – La Cadeneta. Unitats d'actuació dels tractaments silvícoles i infraestructures ramaderes necessàries per al maneig silvopastoral. Font: Fundació Pau Costa.

ZFG T16 (La Cadeneta)	Descripció
Descripció	Zona dominada per matollars en cultius abandonats, cultius herbacis i taques de pinedes més o menys denses amb presència de cultius llenyosos (cirerers, vinyes, etc.). La carretera divideix la zona en dos sectors, de nord a sud, fet que condiciona la mobilitat del bestiar.
Superfície projectada/executada/pasturable: 26,70 ha/ 46,92 ha/ 50 ha	
Superfície subvencionable (AGFS 2025-2028): No contemplat en la cartografia actual de l'ajut.	
Resum dels treballs forestals executats ***(font: BOSCAT)***	**Codi UA / Superfície / Actuació** 1 – 1,51 ha – Estassada selectiva del matollar + eliminació de restes 3 – 1,44 ha – Aclarida baixa (1000 peus/ha; 4-4,5 m. d'espaiament) + estassada select. + eliminació de restes 9 – 5,22 ha – Poda de l'arbrat fins a 1,75 m. + estassada selectiva del matollar + eliminació de restes 10 – 3,34 ha – Poda de l'arbrat fins a 1,75 m. + estassada selectiva del matollar + eliminació de restes **Actuacions sense PTGMF** **Codi UA / Superfície / Actuació** 1 – 6,9 ha – Aclarida baixa + estassada selectiva del matollar 2 – 8,29 ha – Aclarida sanitària + estassada select + eliminació de restes **Adhesió a l'execució** **Codi UA / Superfície / Actuació** m – 20,22 ha – Estassada selectiva del matollar + eliminació de restes
Plantacions per a nous aprofitaments agroforestals ***(font: CTFC)***	No s'ha executat cap plantació per a nous aprofitaments agroforestals.
Càrrega ramadera teòrica	• Cabrum: 0,5-0,8 UBG/ha • Oví: 0,8-1,2 UBG/ha • Boví (en cultius abandonats): 0,3-0,5 UBG/ha
Zona d'actuació prioritària per a la prevenció d'incendis	Sí, amb enfocament en la reducció del combustible de sotabosc mitjançant pastura selectiva i pastura dirigida a les zones de major risc. La zona es considera d'elevada continuïtat horitzontal i vertical de combustible.
Transitabilitat	Sí, tot i que la carretera pot fragmentar l'espai de pastura. Cal establir passos segurs per al bestiar.
Proposta d'aprofitament pastoral	**Matollars i pinedes clares:** Pastura dirigida amb cabrum per controlar la càrrega de sotabosc, amb una intensitat de pastura ajustada segons l'evolució del matollar (40-50% d'eliminació anual del rebrot). Cabres per a consum intensiu de biomassa llenyosa, amb preferència per garrigars i màquies rebrotades (*Cistus spp., Salvia rosmarinus, Quercus coccifera*). **Cultius abandonats:** Introducció de boví per afavorir la regeneració herbàcia i evitar la successió cap a matollars densos. **Integració amb treballs forestals:** Els aclariments intensos i estassades s'han de combinar amb una pastura ràpida i dirigida (cabrum) per evitar el rebrot dominant del matoll no palatable.
Forma de pastura	**Rotació programada:** Parcel·lació amb tancats mòbils, amb una estada màxima de 10-15 dies per parcel·la. **Seguiment de la regeneració del matollar:** Control anual per ajustar la intensitat de pastura. **Pastura intensiva** abans de 15 de juny per assegurar campanya d'incendis**.**

Infraestructures necessàries	Punt d'aigua central amb dipòsit de reserva. Tancats mòbils adaptats a les unitats de pastura.

Import estimat de les infraestructures ramaderes necessàries ZFG T16 - LA CADENETA

Element	Unitats	Import estimat
Cledes per a bestiar menor (2 m x 1,5 m)	25	1.100€
Malla ramadera electrificada (1,10x50m)	4	360€
Pastor elèctric 12V amb placa solar	1	300
Dipòsit 1.000L	2	400€
Pressupost total estimat		**2.160€**

Període de pastura	Tot l'any, amb rotació i preferència de passos d'alta intensitat a la primavera i estiu, per controlar el creixement anual del matoll.

6.8. ZFG E100 (Mas d'en Toni)

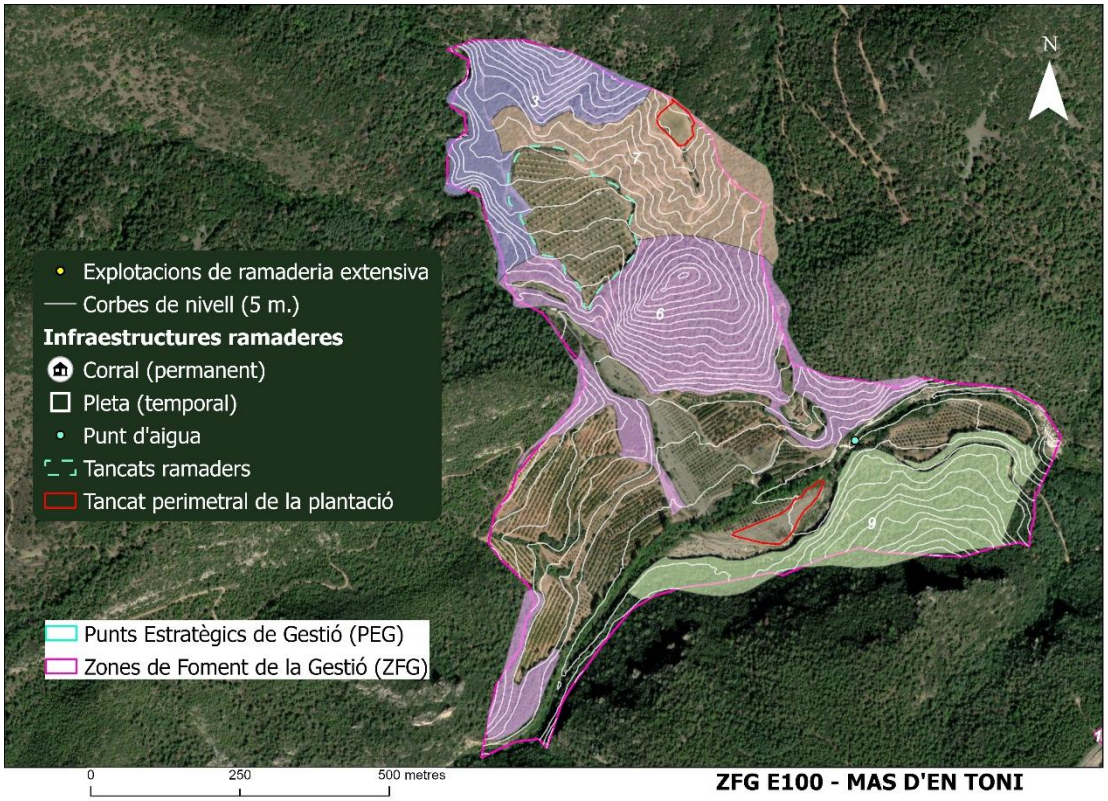

Figura 7. Zona de Foment de la Gestió E100 – Mas d'En Toni. Unitats d'actuació dels tractaments silvícoles i infraestructures ramaderes necessàries per al maneig silvopastoral. Font: Fundació Pau Costa.

ZFG E100 (Mas d'en Toni)	Descripció
Descripció	Rodal central de pineda més densa. El riu divideix la zona en dos sectors. Els cultius llenyosos (vinyes,...) ocupen unes 10 ha . L'accés pel sud (direcció del corral més proper) està marcat per un fort desnivell. A la zona nord hi ha un dipòsit i un bosc més aclarit. Es poden diferenciar algunes taques d'alzinar més tancat.
Superfície projectada/executada/pasturable: 30,99 ha/ 30,99 ha/ 42 ha	

<table>
<tr><td colspan="3">Superfície subvencionable (AGFS 2025-2028): No contemplat en la cartografia actual de l'ajut.</td></tr>
<tr><td>Resum dels treballs forestals executats
(font: BOSCAT)</td><td colspan="2"><table>
<tr><th>Codi UA</th><th>Superfície</th><th>Actuació</th></tr>
<tr><td>3</td><td>5,17 ha</td><td>Selecció de tanys (2040 peus/ha) + estassada selectiva + desembosc</td></tr>
<tr><td>6</td><td>12,35 ha</td><td>Selecció de tanys (747 peus/ha; 3-3,5 m. d'espaiament) + estassada selectiva + desembosc</td></tr>
<tr><td>7</td><td>6,06 ha</td><td>Estassada selectiva del maltollar + eliminació de restes</td></tr>
<tr><td>9</td><td>7,41 ha</td><td>Selecció de tanys (1272 peus/ha; 3 m. d'espaiament) + estassada selectiva + desembosc</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>Plantacions per a nous aprofitaments agroforestals (font: IRTA)</td><td colspan="2">2 Plantacions de pi pinyer empeltat sobre patró de pi pinyer (3.000 m^2 i 5.000 m^2). Inclouen tancats perimetrals i reg de suport.
Cal evitar l'entrada del ramat a la zona de plantació, especialment els primers anys.</td></tr>
<tr><td>Càrrega ramadera teòrica</td><td colspan="2">• Oví: 1-1,5 UBM/ha
• Cabrum: 0,6-1 UBM/ha</td></tr>
<tr><td>Zona d'actuació prioritària per a la prevenció d'incendis</td><td colspan="2">Sí, com a franja estratègica de discontinuïtat per al control de la propagació horitzontal i vertical del foc.</td></tr>
<tr><td>Transitabilitat</td><td colspan="2">En general si. Algunes vessants amb pendents elevades. Hi ha camins i senders que travessen el barranc.</td></tr>
<tr><td>Proposta d'aprofitament pastoral</td><td colspan="2">Pinedes aclarides (pi blanc): Cabrum per al control intensiu del rebrot post-aclarida. Rebrots de matoll amb alt contingut en olis essencials (Lavandula sp, Salvia sp.) es pasturen millor a l'hivern.

Gestió integrada: Utilització de l'herba de les clarianes per pastura d'estiu en ombra, incrementant el benestar animal.</td></tr>
<tr><td>Forma de pastura</td><td colspan="2">Pastura dirigida amb períodes d'uns 10 dies, intensitat adaptada a estació i estadi fenològic i a la càrrega ramadera.
Rotació bianual en zones sensibles per afavorir la regeneració herbàcia.
Control de biomassa via monitoratge visual i indicadors de regeneració del sotabosc.</td></tr>
<tr><td>Infraestructures necessàries</td><td colspan="2">El riu Brugent té un règim estacional, per tant serà aprofitat com a punt d'abeurada pel bestiar quan porti aigua. En cas de baixar sec, s'instal·larà un dipòsit flexible i 2 abeuradors.

<table>
<tr><th colspan="3">Import estimat de les infraestructures ramaderes necessàries – ZFG E100 - Mas d'en Toni</th></tr>
<tr><th>Element</th><th>Unitats</th><th>Import estimat</th></tr>
<tr><td>Cledes bestiar menor (1,5 m x 2 m)</td><td>25</td><td>1100€</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Tancat perimetral electrificat/malla cinegètica</td><td>800 m (malla cinegètica 2m.)</td><td>1000€</td></tr>
<tr><td>Postes, Grapes, tensors</td><td>500€</td></tr>
<tr><td>Dipòsit 1.000L</td><td>2</td><td>400€</td></tr>
<tr><td colspan="2">Pressupost total estimat</td><td>3.000€</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>Període de pastura</td><td colspan="2">Tot l'any, amb intensitat màxima a l'hivern (matoll) i primavera (herba).
Tardor: Aprofitar
Hivern i primavera: aprofitament de la coberta herbàcia de les vinyes amb bestiar menor, sempre que sigui possible.
Estiu: zona complicada de juny a octubre per la gran afluència de turisme.
Manteniment anual:
Hivern als cultius. Primavera a la zona forestal.</td></tr>
</table>

6.9. ZFG E130/E140 (Mas de Ferrer)

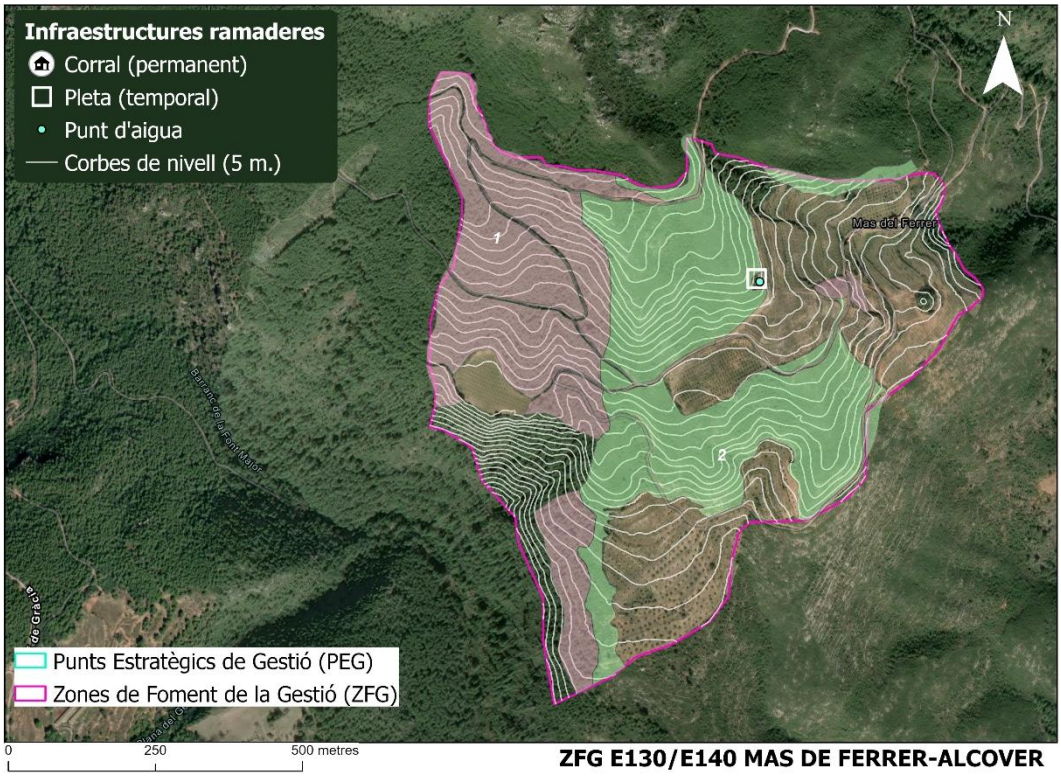

Figura 8. Zona de Foment de la Gestió E130/E140 – Mas de Ferrer. Unitats d'actuació dels tractaments silvícoles i infraestructures ramaderes necessàries per al maneig silvopastoral. Font: Fundació Pau Costa.

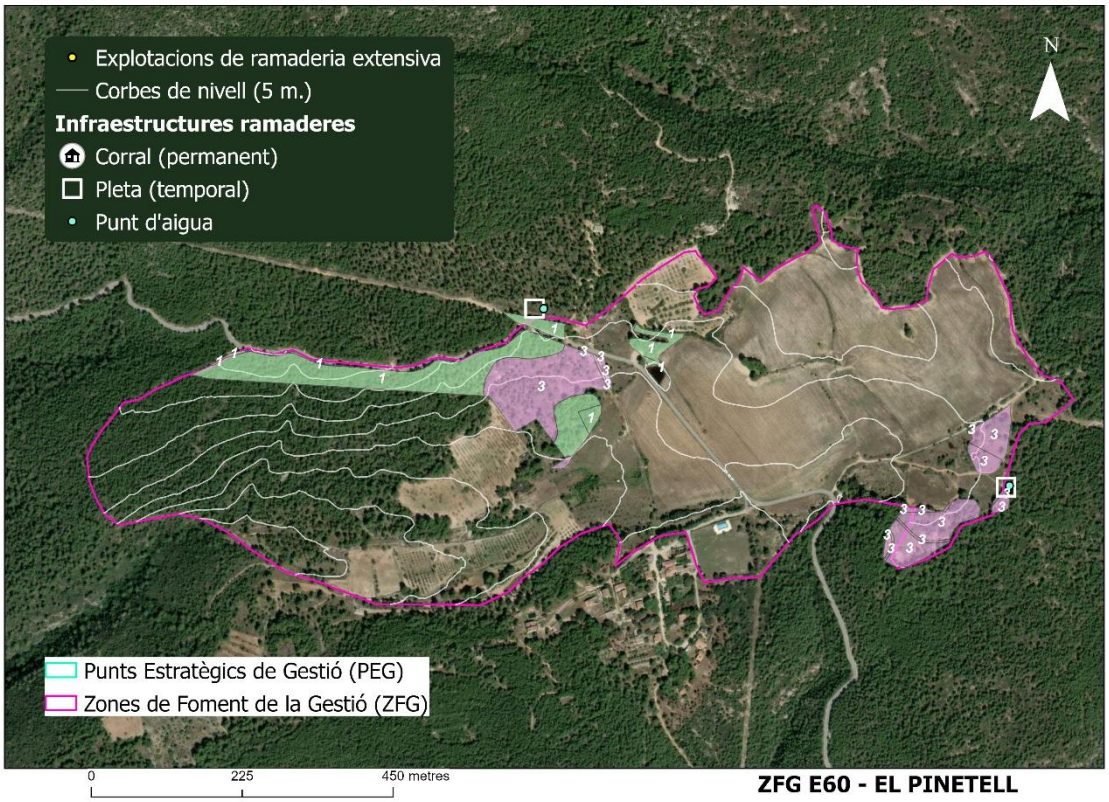
<table>
<tr><th>ZFG E130/E140 (Mas de Ferrer)</th><th>Descripció</th></tr>
<tr><td>Descripció</td><td>Zona prèviament cremada.
La zona oest és un regenerat molt dens de pi blanc.
La zona no cremada és una pineda mixta amb alzinar.
Al centre un garrigar molt dens.
Els cultius son camps d'avellaners i ametllers.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Superfície projectada/executada/pasturable: 32,48 ha/ 32,48 ha/ 55 ha</td></tr>
<tr><td colspan="2">Superfície subvencionable (AGFS 2025-2028): No contemplat en la cartografia actual de l'ajut.</td></tr>
<tr><td>Resum dels treballs forestals executats (font: BOSCAT)</td><td>
<table>
<tr><th>Codi UA</th><th>Superfície</th><th>Actuació</th></tr>
<tr><td>1</td><td>14,1 ha</td><td>Aclarida de plançoneda (1500 peus/ha) + estassada selectiva + eliminació de restes</td></tr>
<tr><td>2</td><td>18,38 ha</td><td>Estassada selectiva del matollar + eliminació de restes</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Plantacions per a nous aprofitaments agroforestals (font: CTFC)</td><td>Plantació de garrofers (1 ha)
Evitar l'entrada del ramat els primers anys amb un tancat perimetral, també per minimitzar afectacions de la fauna salvatge.</td></tr>
<tr><td>Càrrega ramadera teòrica</td><td>• Cabrum: 0,7-1,2 UBM/ha
• Oví: 1-1,3 UBM/ha</td></tr>
<tr><td>Zona d'actuació prioritària per a la prevenció d'incendis</td><td>Sí, per consolidació de franges de discontinuïtat en zona de rebrot post incendi.</td></tr>
<tr><td>Transitabilitat</td><td>Sí, amb limitacions en zones de regenerat dens. Cal millorar-la mitjançant estassades de passadís.</td></tr>
<tr><td>Proposta d'aprofitament pastoral</td><td>Garrigar central: Cabrum amb càrrega temporal elevada durant maig-juny (brots tendres).</td></tr>
</table>

	Zones regenerades de pi blanc: Pastura suau amb cabrum per evitar dany a arbres joves, accés amb pastura dirigida. **Rodal mixt no cremat (alzinar/pineda):** Ovelles en clarianes i pastura d'aglans a la tardor.
Forma de pastura	**Entrades estacionals estratègiques:** primavera (brots), tardor (aglanes), hivern (espècies escleròfil·les). Ajust de càrrega segons resposta del regenerat i dinàmica del matoll. Per als camps d'ametllers i avellaners, es pot explorar la pastura amb bestiar oví durant principis d'hivern, tot i que el maneig per evitar danys als cultius no és senzill → pastura dirigida.
Infraestructures necessàries	Punt d'aigua doble (zona centre i extrem oest). Dispensadors de sal i minerals per atreure el bestiar a zones menys visitades. Sistemes de tancat per sectors sensibles post incendi.
Període de pastura	Preferiblement tardor-hivern. Es pot aplicar estratègia multi espècie i rotació adaptativa.

Import estimat de les infraestructures ramaderes necessàries ZFG E130/E140 - Mas de Ferrer (Alcover)

Element	Unitats	Import estimat
Dipòsits 1.000L	4	720€
Cledes ramaderes (2x1,5m)	50	2200€
Malla ramadera electrificada (1,10x50 m)	2	284€
Pressupost total estimat		3204€

6.10. ZFG E60 (El Pinetell)

ZFG E60 - EL PINETELL

Figura 9. Zona de Foment de la Gestió 60 – El Pinetell. Unitats d'actuació dels tractaments silvícoles i infraestructures ramaderes necessàries per al maneig silvopastoral. Font: Fundació Pau Costa.

<table>
<tr><th>ZFG E60 (Pinetell) - Montblanc</th><th>Descripció</th></tr>
<tr><td>Descripció</td><td>Zona amb mosaic agroforestal: camps abandonats, boscos clars i densos, prats naturals i matollars mediterranis. Alguns camps es troben en procés de recuperació i parcialment destinats a producció de farratge. La combinació de diferents estructures vegetals permet una pastura multifuncional, tant en clau de producció com de prevenció d'incendis. Hi ha presència de treballs silvícoles recents i planejats (estassades, aclarides) que s'han de gestionar amb sinergia ramadera.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Superfície projectada/executada/pasturable: 18,15 ha/ 4,91 ha/ 47,8 ha</td></tr>
<tr><td colspan="2">Superfície subvencionable (AGFS 2025-2028): No contemplat en la cartografia actual de l'ajut.</td></tr>
<tr><td>Resum dels treballs forestals executats
(font: BOSCAT)</td><td>
<table>
<tr><th>Codi UA</th><th>Superfície</th><th>Actuació</th></tr>
<tr><td>1</td><td>2,85 ha</td><td>Aclarida baixa (850 peus/ha; 3,5 m. d'espaiament) + estassada selectiva + eliminació de restes</td></tr>
<tr><td>3</td><td>3,06 ha</td><td>Aclarida sanitària (310 peus/ha; 5,5 m. d'espaiament) + estassada select. + eliminació de restes</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Càrrega ramadera teòrica</td><td>• Cabrum: 0,6–1 UBM/ha
• Oví: 1–1,4 UBM/ha
• Boví lleuger: 0,3–0,6 UBM/ha en camps i prats</td></tr>
<tr><td>Zona d'actuació prioritària</td><td>Sí. Funciona com a connector paisatgístic entre masses contínues de bosc. És una zona estratègica per consolidar franges de discontinuïtat horitzontal. El mosaic agroforestal facilita el control de la propagació del foc si s'hi manté una estructura oberta amb pastura dirigida.</td></tr>
<tr><td>Transitabilitat</td><td>Sí, amb bones condicions generals. Algunes zones de bosc dens requereixen condicionament de pas post-intervenció silvícola.</td></tr>
<tr><td>Proposta d'aprofitament pastoral</td><td>Camps abandonats: Pastura extensiva amb boví (Bruna, Albera). S'aconsella maneig en períodes humits per evitar compactació.

Prats naturals: Millora amb sembrat de lleguminoses per augmentar la productivitat estival (Trifolium subterraneum, Medicago spp.). Ús amb oví o boví lleuger en rotació curta (7–10 dies/parcella) per evitar sobre pastura.

Boscos clars: Cabrum en estada de curta durada per mantenir les clarianes creades pels aclariments. Acció complementària als treballs silvícoles amb una finestra de 1–3 anys post intervenció per reduir el rebrot.

Boscos densos: Introducció controlada de cabrum i oví, prèvia o posterior a aclarides manuals o mecàniques. Accés progressiu amb tancats mòbils per evitar erosió i afavorir la regeneració.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td></td><td>Matollar mediterrani (garrigar): Cabrum com a espècie clau per al consum de Quercus coccifera, Rosmarinus i altres espècies rebrotades.</td></tr>
<tr><td>Forma de pastura</td><td>Maneig rotatiu: Rotacions regulars segons unitat de vegetació. Prats: 7–10 dies; boscos: 30–60 dies amb descans anual.

Resposta adaptativa: La càrrega s'ajusta segons cobertura del matollar (objectiu: ≤40%) i la presència d'espècies diana post-intervenció.

Tancats mòbils i control de distribució mitjançant punts d'aigua i sal per evitar sobrepressió puntual.</td></tr>
<tr><td>Infraestructures necessàries</td><td>Punt d'aigua operatiu vinculat a xarxa agrícola existent, amb reforç temporal en època seca (dipòsits mòbils o basses).

Tancats mòbils per maneig perimetral i per zones sensibles (regenerat post estassada).

Import estimat de les infraestructures ramaderes necessàries ZFG E60 - EL PINETELL
<table>
<tr><th>Element</th><th>Unitats</th><th>Import estimat</th></tr>
<tr><td>Cledes per a bestiar menor (2X1,5 m)</td><td>50</td><td>2.200 €</td></tr>
<tr><td>Dipòsits 1.000L</td><td>4</td><td>800 €</td></tr>
<tr><td>Malla ramadera electrificada (1,10x50m)</td><td>2</td><td>180€</td></tr>
<tr><td>Pressupost total estimat</td><td></td><td>3.180€</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>Període de pastura</td><td>Tardor: Cabrum i oví en boscos clars i densos aprofitant el rebrot i minvant la biomassa llenyosa.

Hivern i primavera: Pastura dirigida en camps de farratge amb boví lleuger i entrades puntuals en clarianes forestals.

Estiu: Utilització de prats naturals millorats amb oví o boví per controlar la biomassa i mantenir-los actius.

Tot l'any: Pastura estratègica per mantenir les discontinuïtats i evitar el col·lapse estructural post-clarianes. Cal evitar sobre pastura en zones amb pendent o regeneració en curs.</td></tr>
</table>

6.11. PEG S20 (Vilaplana)

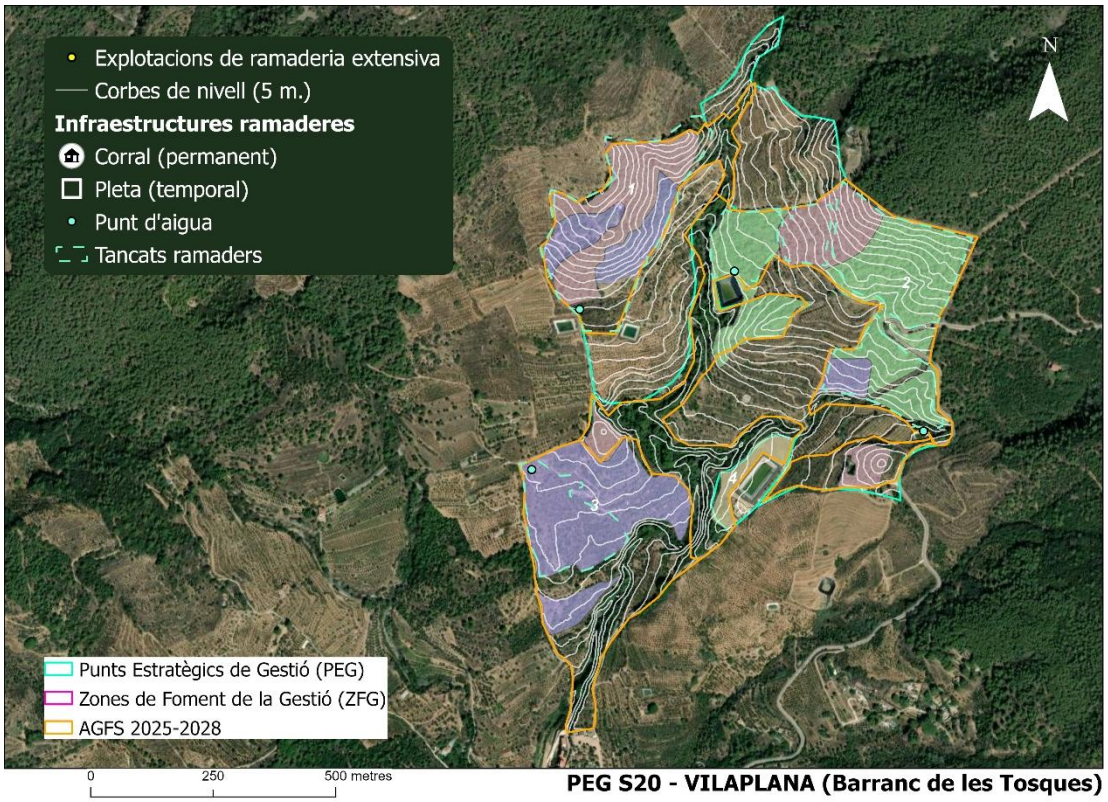

Figura 10. Punt Estratègic de Gestió S20 – Vilaplana (Barranc de les Tosques). Unitats d'actuació dels tractaments silvícoles i infraestructures ramaderes necessàries per al maneig silvopastoral. Font: Fundació Pau Costa.

<table>
<tr><th>PEG S20 (Vilaplana)</th><th>Descripció</th></tr>
<tr><td>Descripció</td><td colspan="2">Espai caracteritzat per un relleu suau travessat per dos barrancs orientats de nord a sud. La zona est està dominada per una pineda amb alzinar de densitat mitjana-alta, amb presència de regeneració natural. A l'oest hi predominen cultius llenyosos (avellaners, cirerers i ametllers), intercalats amb sectors oberts i feixes abandonades. Al nord, s'identifica una taca de pineda densa combinada amb matollar mediterrani.</td></tr>
<tr><td colspan="3">Superfície projectada/executada/pasturable: 28,18 ha/ 28,18 ha/ 60 ha</td></tr>
<tr><td colspan="3">Superfície subvencionable(AGFS 2025-2028): 20,8 ha AE ; 22,1 ha AC</td></tr>
<tr><td>Resum dels treballs forestals executats
(font: BOSCAT)</td><td colspan="2">
<table>
<tr><th>Codi UA</th><th>Superfície</th><th>Actuació</th></tr>
<tr><td>1</td><td>7,32 ha</td><td>Aclarida baixa (900 peus/ha; 3-3,5 m. d'espaiament) + Estassada selectiva + eliminació de restes</td></tr>
<tr><td>2</td><td>9,74</td><td>Aclarida selectiva (650 peus/ha; 4 m. d'espaiament) + Estassada select. + eliminació de restes</td></tr>
<tr><td>3</td><td>10,19</td><td>Aclarida sanitària</td></tr>
<tr><td>4</td><td>0,93</td><td>Estassada selectiva</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Càrrega ramadera teòrica</td><td colspan="2">• Boví: 0,3–0,5 UBM/ha (zones obertes o regeneració controlada)
• Oví: 0,8–1,2 UBM/ha (zones mixtes amb matollar i bosc aclarit)
• Cabrum: 0,6–1 UBM/ha (matollars i pinedes denses)</td></tr>
</table>

Zona d'actuació prioritària per a la prevenció d'incendis	Sí. La combinació de barrancs, discontinuïtat de cobertes i orientacions diverses fan que sigui estratègic mantenir oberts els connectors ecològics i reduir la càrrega de combustible en rodals densos i regenerats. Zona inclosa a la cartografia d'ajuts al manteniment d'àrees de baixa càrrega de combustible mitjançant pasturatge (2025-2028).
Transitabilitat	Sí. Cal tenir en compte alguns pendents i barrancs per delimitar zones d'accés segons espècie i època de l'any.
Proposta d'aprofitament pastoral	**Bestiar major:** Ús prioritari a l'hivern i primavera a les zones boscoses un cop recuperat parcialment el sotabosc post gestió. Ha d'anar delimitat amb tancat perimetral per protegir les zones de cultiu i regeneració activa. **Bestiar menor (oví/cabrum):** Aprofitar la part boscosa i el matollar a partir de finals de tardor, sincronitzant amb el cicle fenològic de les espècies llenyoses i el descans dels cultius. **Aprofitament del matollar:** El cabrum actuarà com a eina de manteniment de la biomassa llenyosa i de rebaix dels brots post estassada (1–3 anys després de les intervencions forestals). **Alzinar:** S'aprofita preferentment a la tardor per l'ús d'aglans com a recurs nutricional i per minvar l'estrat arbustiu.
Forma de pastura	Tancat perimetral fixe de les zones boscoses treballades per ser aprofitades pel bestiar major. Es podria intentar aprofitar el mateix tancat, perimetral, reforçant-lo si calgués per un aprofitament posterior d'un ramat oví o cabrum. La pastura dirigida també es contempla però ha de realitzar-se en el moment de parada dels cultius i difícilment podrà ser tant intensiva com el maneig amb tancat fix.
Infraestructures necessàries	Adaptació de punts d'aigua mitjançant canalització des de basses existents o instal·lació de dipòsits flexibles que es puguin subministrar d'aigua (accessibles amb camions cuba). Es proposa subdividir les zones boscoses del PEG en tancats reduïts (entre 1 i 7 ha), evitant tallar camins agrícoles, per reduir incompatibilitats de l'ús ramader i agrícola de l'espai. Àrees de descans i distribució mineral per atreure el bestiar a zones menys freqüentades.

Import estimat de les infraestructures ramaderes necessàries PEG S20 - BARRANC DE LES TOSQUES, VILAPLANA

Element	Unitats	Import estimat
Tancats fix electrificat (doble fil)	9.400 Fil tèxtil TORFIX 0,50 mm. (200m) 0,3 Ohm/m.	750€
	200 varilles fibra 1,2x125cm	460€
	400 ailladors de varilla	110 €
Pastor elèctric 12V i bateria	1	300 €
Dipòsit flexible 20 m^3	1	1470€
Cledes per a bestiar menor (2x1,5m)	25	1.100€
Malla ramadera electrificada (1,10x50m)	2	180€
Dipòsits 1.000L	4	800€
Pressupost total estimat		**5570€**

Període de pastura	**Tardor:** Entrada al bosc (alzinar i matollar) amb cabrum i oví. S'aprofiten aglans i s'inicia el control de la regeneració. **Hivern i primavera:** Boví a zona boscosa delimitada. Oví en zones obertes amb pastura herbàcia o regeneració d'estassada. **Estiu**: Evitar o limitar estrictament el pasturatge. Només zones fresques amb ombra i control mitjançant tancats. **Manteniment anual:** Cabrum com a vector de manteniment silvopastoral post intervenció, garantint una càrrega vegetal baixa i reduint el risc d'incendi.

6.12. PEG 010/EXT/030 (Mas de les Moreres – riu Siurana)

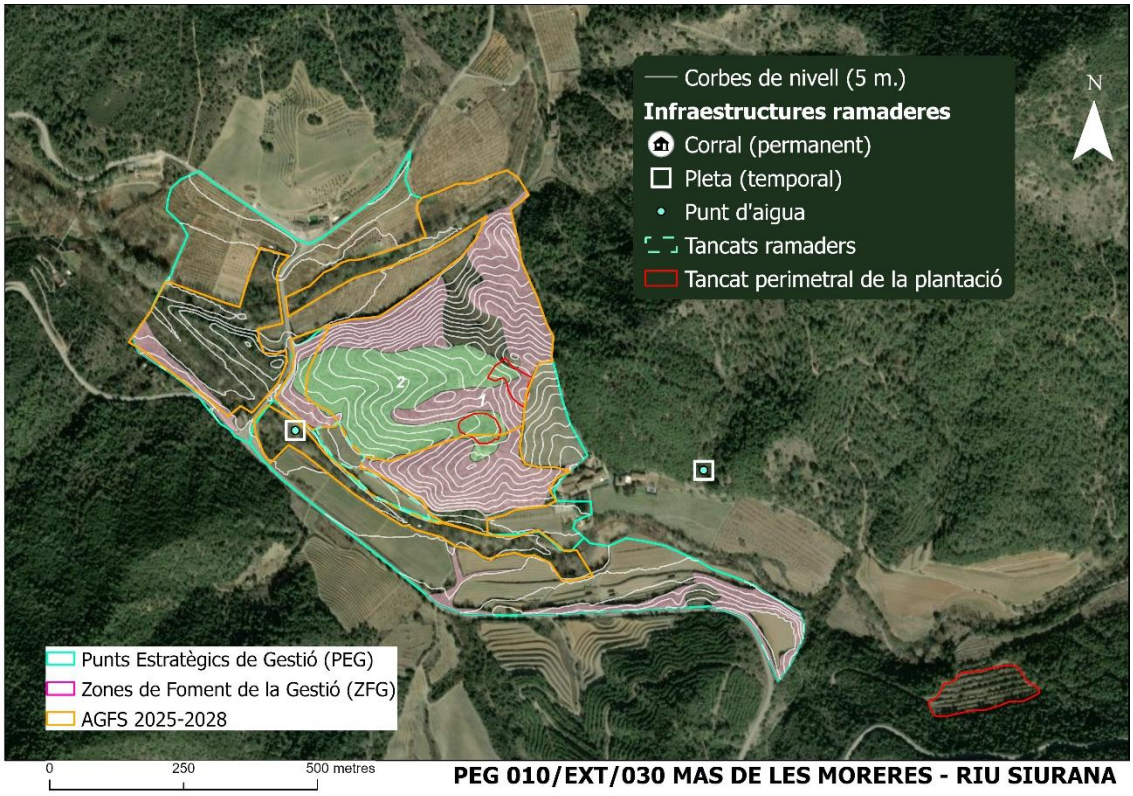

Figura 11. Punt Estratègic de Gestió 010/EXT/030 – Mas de les Moreres (Riu Siurana). Unitats d'actuació dels tractaments silvícoles i infraestructures ramaderes necessàries per al maneig silvopastoral. Font: Fundació Pau Costa.

PEG 010/EXT/030 (Mas de les Moreres – riu Siurana)	**Descripció**		
Descripció	Zona de caràcter fluvial amb mosaic agrícola-forestal. Les ribes del barranc de l'Arbolí i el riu Siurana estan dominades per vinyes, mentre que la zona central del PEG presenta una pineda de plantació orientada a solana i obaga, amb diferents graus de densitat i presència de matollar.		
Superfície projectada/executada/pasturable: 17,96 ha/ 17,96 ha/ 60 ha			
Superfície subvencionable(AGFS 2025-2028): 4,8 ha AE ; 22,2 ha AC			
Resum dels treballs forestals executats *(font: BOSCAT)*	**Codi UA**	**Superfície**	**Actuació**
	1	12,33 ha	Aclarida sanitària (450 peus/ha) + estassada select. + eliminació de restes

	2	5,63 ha	Aclarida baixa (1250 peus/ha) + estassada selectiva + eliminació de restes

Plantacions per a nous aprofitaments agroforestals ***(font: IRTA/CTFC)***	2 Plantacions de pi pinyer empeltat sobre patró de pi pinyer (3.000 m^2 i 3.000 m^2). Inclouen tancats perimetrals i reg de suport. Fora del PEG, a un camp de l'est proper al riu Arbolí, s'ha planificat una plantació de castanyer (1ha), també amb tancat perimetral i reg de suport. Cal evitar l'entrada del ramat a les zones de plantació, especialment els primers anys.
Càrrega ramadera teòrica	• Boví: 0,3–0,5 UBM/ha (només en pinedes aclarides i zones obertes) • Cabrum: 0,6–0,9 UBM/ha (en matollars i pinedes amb sotabosc controlat)
Zona d'actuació prioritària per a la prevenció d'incendis	Sí. Aquesta zona és especialment sensible per la seva funció com a connector fluvial i per la proximitat a zones agrícoles amb risc d'ignició. El manteniment de les franges de discontinuïtat vegetal és essencial.
Transitabilitat	Sí, tot i que es recomana delimitació d'accessos per evitar interferències amb la vinya en producció. També hi ha dues carreteres (C-242 i TP-7402) que creuen l'àmbit i cal tenir en compte a l'hora de fer moviments amb el bestiar, podent-se utilitzar les lleres dels rius Siurana i Arbolí per evitar-les i facilitar el moviment.
Proposta d'aprofitament pastoral	**Bestiar major (boví):** Pastura hivernal i de primavera en pinedes aclarides o en regeneració, amb ús de tancat fix per evitar entrada a vinyes. **Bestiar menor (cabrum):** Control del matollar i reducció del sotabosc dens en zones de pineda en solana, especialment útil després de treballs d'aclarida. Permet mantenir l'estrat herbaci i limitar el creixement de rebrots llenyosos.
Forma de pastura	Tancat perimetral fix per a bestiar boví. Entrada dirigida i limitada de cabrum en parcel·les petites amb descans de mínim 12 mesos. Pastura preferentment fora de la temporada de creixement de la vinya (final de tardor – hivern).
Infraestructures necessàries	Adaptació de punts d'aigua (aprofitament de proximitat al riu o canalització si cal). Tancats perimetrals reforçats per evitar el contacte amb els cultius. Control de punts d'accés des de camins agrícoles.

Import estimat de les infraestructures ramaderes necessàries
PEG 010/EXT/030 - MAS DE LES MORERES/ RIU SIURANA

Element	Unitats	Import estimat
Cledes per a bestiar menor (1,50x2m)	25	1100€
Tancat perimetral electrificat/malla cinegètica (1x100m)	650 m (malla cinegètica 2m.)	870€
	Postes,Grapes, tensors	400€
Dipòsits 1.000L	2	400€
Malla ramadera electrificada (1,10x50m)	6	540€
Pastor elèctric 12V amb placa solar	1	300€
Sistema de bombeig solar	1	800€
Pressupost total estimat		**4410€**

Període de pastura	**Tardor i hivern:** Pastura dirigida amb cabrum en zones forestals i matollar. **Primavera:** Entrada de boví en pinedes amb sotabosc desenvolupat, només si el sòl ho permet. **Estiu:** Evitar la pastura per risc de dany a sòl i vinya, i risc elevat d'incendi.

6.13. PEG O10/EXT Coll d'Alforja (Bosc d'en Vinyes)

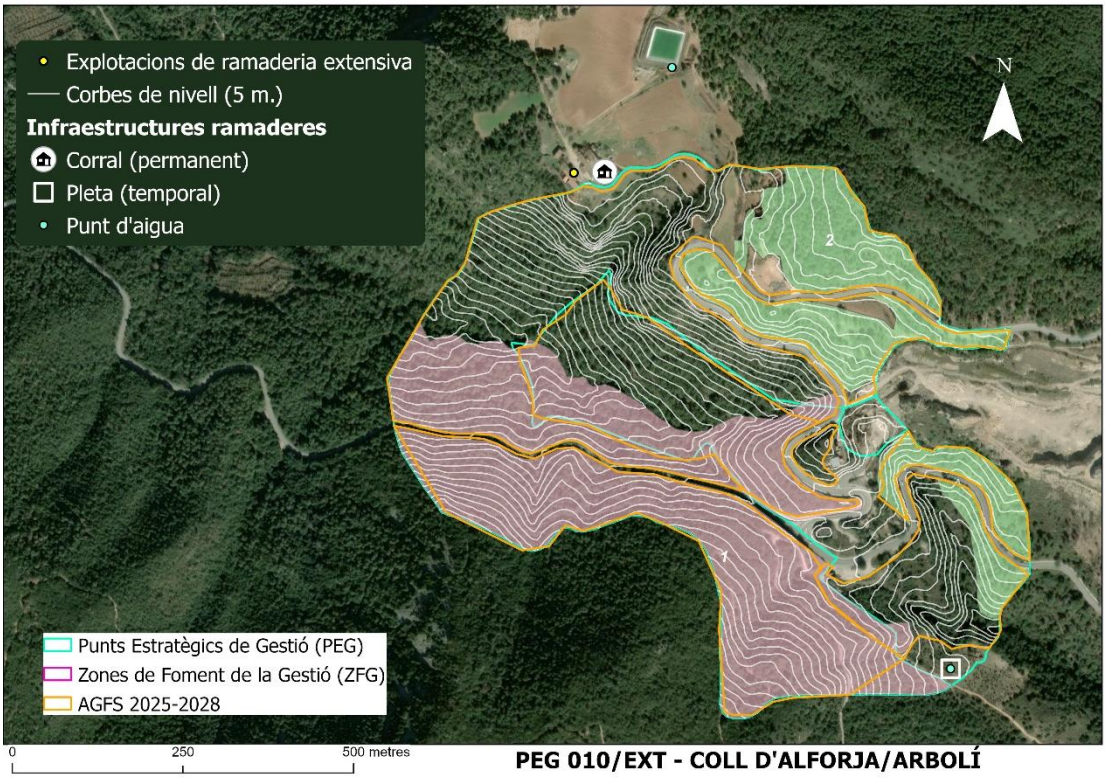

Figura 12. Punt Estratègic de Gestió 010/EXT – Coll d'Alforja (Arbolí). Unitats d'actuació dels tractaments silvícoles i infraestructures ramaderes necessàries per al maneig silvopastoral. Font: Fundació Pau Costa.

PEG O10/EXT - Coll d'Alforja (Bosc d'en Vinyes)	**Descripció**
Descripció	Zona forestal de composició diversa amb un alzinar tancat al sud de la carretera, una pineda de pi roig mixta amb alzinar al sector central i una taca de pineda densa amb matollar a l'extrem nord. Presenta també algunes clarianes i herbassars. L'estructura vertical contínua fa necessària una gestió activa per millorar la seva funció com a discontinuïtat del combustible vegetal.
Superfície projectada/executada/pasturable: 32,57 ha/ 32,57 ha / 42 ha	
Superfície subvencionable (AGFS 2025-2028): 12,46 ha AE ; 29,12 ha AC	

Resum dels treballs forestals executats *(font: BOSCAT)*

Codi UA	Superfície	Actuació
1	17,99 ha	Selecció de tanys de quercínies (1100 peus/ha; 3 m. d'espaiament) + estassada selectiva + eliminació de restes
2	8,55 ha	Aclarida sanitària (750 peus/ha; 3-3,5 m. d'espaiament) + estassada select. + eliminació de restes
3	6,03 ha	Aclarida baixa (664 peus/ha; 3,5 m. d'espaiament) + estassada selectiva + eliminació de restes)

Càrrega ramadera teòrica

- Boví: 0,3–0,5 UBM/ha (zones obertes o pinedes en regeneració controlada)
- Oví: 0,8–1,2 UBM/ha (pineda i herbassar)
- Cabrum: 0,6–1 UBM/ha (matollar, alzinar i pineda densa)

Zona d'actuació prioritària per a la prevenció d'incendis	Sí. Es tracta d'un punt de pas estratègic i de concentració de massa forestal que cal mantenir amb càrrega vegetal reduïda per garantir la seva funció de tallafoc i de zona de baixa intensitat en cas d'incendi.
Transitabilitat	Sí. Hi ha bon accés per la carretera principal i camins interns forestals, tot i que cal condicionar alguns passos en zones de barranc.
Proposta d'aprofitament pastoral	**Bestiar major (boví):** Aprofitament hivernal de les pinedes a solell i zones baixes del barranc de les Comes. Es recomana ús de tancats perimetrals per limitar moviments i protegir la regeneració. **Bestiar menor (oví i cabrum):** Aprofitament rotatiu de la zona alta del coll i de les taques d'herbassars i matollars. L'oví es destinarà a manteniment herbaci, i el cabrum per controlar la biomassa llenyosa i el matollar rebrotat. **Alzinar:** Pastura tardorenca per aprofitar aglans i reduir sotabosc. Introducció progressiva amb cabrum en sectors més tancats.
Forma de pastura	Tancat perimetral fix per a boví, reutilitzable amb reforç per a bestiar menor. Pastura dirigida a la primavera i tardor, amb descans de 12 mesos a les zones amb matollar alt. Pastura rotativa en clarianes i taques obertes, en parcel·les <10 ha. Accés restringit a les obagues i barrancs en període de màxima humitat o regeneració activa.
Infraestructures necessàries	Adaptació d'un punt d'aigua des de la xarxa forestal o dipòsit flexible. Tancats mòbils per subdivisió interna del tancat principal, en cas de fer pastura fixa. Àrees de distribució mineral per fomentar mobilitat del ramat. Espai on apletar al sud-oest del PEG.
Període de pastura	**Hivern:** Boví a solell (pinedes) i zona planera del coll. **Tardor i primavera:** Oví i cabrum a alzinar i matollars. **Estiu:** Pastura molt limitada o nul·la per risc d'incendi, només en zones molt ombrívoles amb control estricte. Adaptar el període de màxima càrrega a la certificació tècnica de l'AGFS (previ a la campanya d'incendis, reduir al màxim el combustible del sotabosc).

Import estimat de les infraestructures ramaderes necessàries – PEG O10/EXT – COLL D'ALFORJA

Element	Unitats	Import estimat
Cledes bestiar menor (2X1,5m)	30	1320€
Malla ramadera electrificada (1,10x50m)	2	180€
Dipòsits 1.000L	4	800€
Pastor elèctric 12V amb placa solar	1	300€
Pressupost total estimat		**2200€**

6.14. Possibles infraestructures compartides i materials auxiliars.

L'Associació de pastors i pastores de les muntanyes de prades i Montsant s'ha fundat per facilitar la comunicació entre pastors i pastores del territori, administracions i altres entitats que participen en la gestió del paisatge i per impulsar la promoció de la ramaderia extensiva com a eina de gestió en aquest territori. L'impuls de la ramaderia extensiva pot tenir vàries formes, una d'elles és la de facilitar la viabilitat dels projectes ramaders mitjançant l'accés a eines o infraestructures compartides o, fins i tot, terres de pastura. Amb aquesta idea és proposen possibles eines compartides, que l'associació podria gestionar de manera comuna per que facin servei al màxim de projectes ramaders possibles.

- Remolc amb dipòsit de 500 L/1.000 L incorporat o remolc amb cisterna de 3.000 L/5.000L per transportar aigua amb un tractor. Aquest remolc pot cobrir necessitats puntuals d'accés a l'aigua en qualsevol de les zones d'actuació. Facilitant el transport i subministrament d'aigua a petita escala per als ramaders, augmentant l'autonomia dels projectes.
- Cledes ramaderes per a bestiar menor. Un o varis lots de cledes pot facilitar el maneig en algunes zones estratègiques de gestió del risc d'incendis, podent apletar el bestiar i reduir desplaçaments entre el corral i les zones de pastura.

Per anar un pas més enllà d'aquesta proposta, la iniciativa "Pastores de emergencia" ha posat en marxa a la província de Huesca un servei de reemplaçament ramader per oferir recolzament a titulars d'explotacions ramaderes en cas de necessitar-ho per baixa mèdica, vacances o imprevistos. Es tracta d'un servei temporal d'una persona amb experiència que podria cobrir les tasques de cura del bestiar, per així facilitar la conciliació de l'activitat ramadera amb la vida fora de la granja. En el cas de les Muntanyes de Prades, s'ha detectat la potencialitat de que aquest servei pugui ser compartit durant tot l'any, amb una persona que tingui la capacitat de cobrir pics de feina o imprevistos, rotant entre moltes de les explotacions ramaderes que conformen l'Associació de Pastors i Pastores de Muntanyes de Prades i Montsant.

RUMIAR
EL MOSAIC AGROFORESTAL A LES MUNTANYES DE PRADES

GOBIERNO DE ESPAÑA
VICEPRESIDENCIA TERCERA DEL GOBIERNO
MINISTERIO PARA LA TRANSICIÓN ECOLÓGICA Y EL RETO DEMOGRÁFICO

Fundación Biodiversidad

Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència

Finançat per la Unió Europea
NextGenerationEU

GOBIERNO DE ESPAÑA
VICEPRESIDENCIA TERCERA DEL GOBIERNO
MINISTERIO PARA LA TRANSICIÓN ECOLÓGICA Y EL RETO DEMOGRÁFICO

Fundación Biodiversidad

Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència

Finançat per la Unió Europea
NextGenerationEU

RUMIAR
EL MOSAIC AGROFORESTAL A LES MUNTANYES DE PRADES